

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **Крагујевачке**

Година V, Број 231

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

31. октобар 2013. године

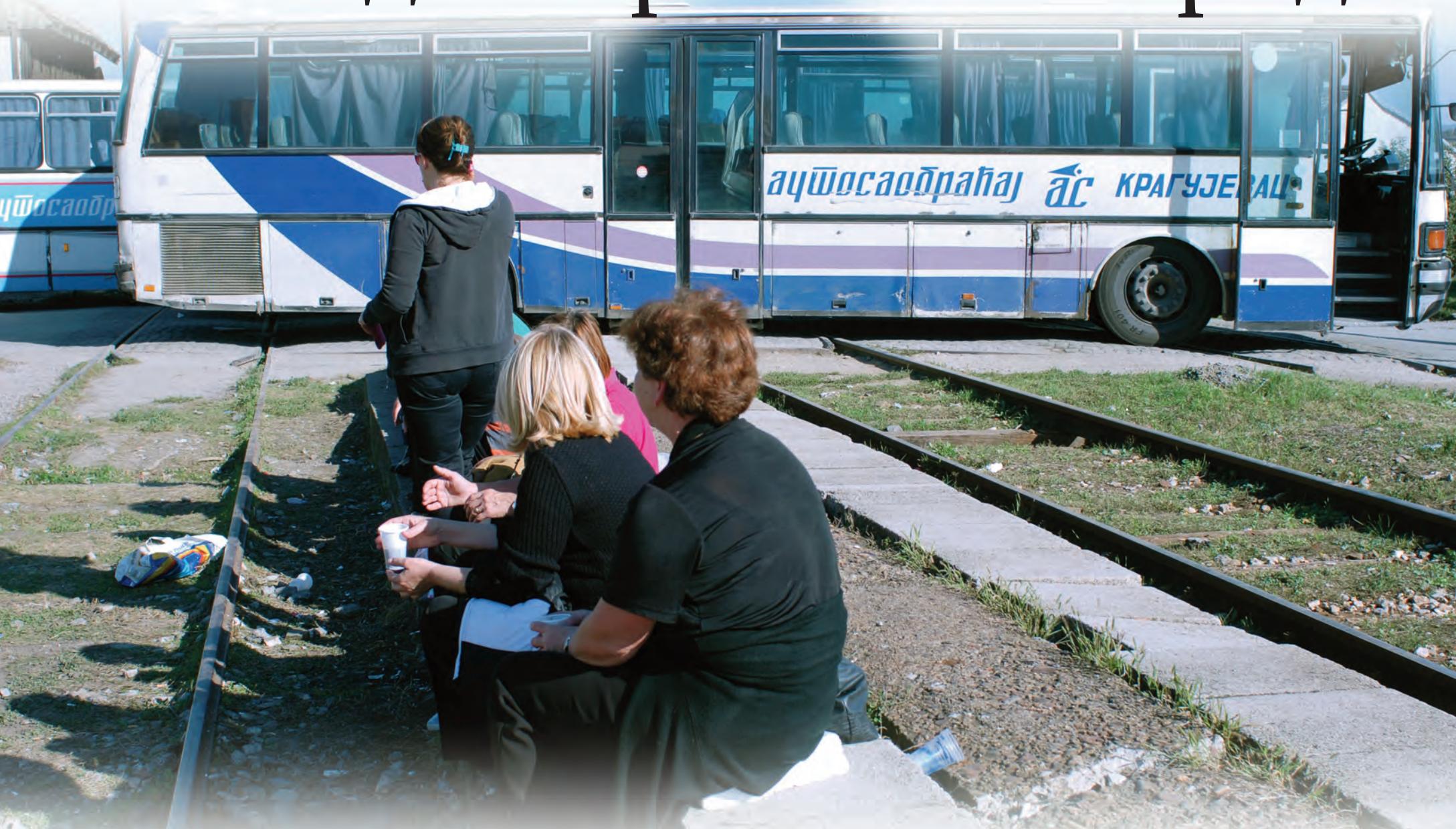
ISSN 1821-1550

9 771821 155019

ПРОТЕСТ „АУТОСАОБРАЋАЈА“

Блокада парализала град

РАДЕ ГРОМОВИЋ

Дугови омогућили да
преживимо

НАПЛАТА ГРЕЈАЊА ПО
КАЛОРИМЕТРУ

Ценовник познат од
Нове године

НОВИ ОДСЕК НА ФИЛУМУ

Први студенти
италијанског

НОВА ПРЕМИЈЕРА
У ТЕАТРУ

Убити птицу
ругалицу

СТРАНА 8

СТРАНА 10

СТРАНА 14

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.
SAMO 833 €/m² +PDV
GRATIS mesto

SMALLVILLE Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA
IMASAF KeilerAuto
M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refill M
Karadordeva 51, www.refill.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 60

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
RANI BUKING

МИСЛИО, ГОВОРИО И ПИСАО

Умро је Александар Тијанић. За, како се то каже, обичне трајање, којима је телевизија омиљени медиј за информисане и разоноду (а таквих је две трећине Срба), за оне, дакле, који слабо познају основну професију којом се Тијанић бавио, овогемаљски свешти праштој понедељка у превечерје ненадано је напустио генерални директор Радио-телевизију Србије.

По му и јесиће била последња функција, међу бројним које је обављао, али за оне којима је новинарство заиста професија, као и за друге људе који нису престали да држе до слободе мишљења и његовој исказивању, до ауторској писања, индивидуализма, креативности, илемике, ако треба и свађе - ошишашо је један од највећих новинара са ових простора, који су једни обожавали, а други мрзели, али нико према њему није био равнодушан. Као што ни он ни према чему што је радио, и у писаним медијима и на телевизијама, није био равнодушан.

Опраштајући се ог Александру Тијанићу, коме ће, како је леђо рекла Мирјана Бобић Мојсиловић, тек сада сви признати да је био највеће новинарско ћерно, преносимо његов текст „Тајкуни“, писан 2006. за београдски дневник „Политика“, који је и овај лист објавио дан по његовој смрти.

Тајкуни

Сваки кретен данас може да нападне српске тајкуне. За разлику од њих, ја ћу их напasti вечерас. Дакле, упознао сам, практично, све српске тајкуне. Наизглед, они су – са ретким изузетима – портрет две приземне и непоштене српске децензије. Није тако једноставно. Четворица су изузетни умови. Двојица су симпатични. Тројица представљају стидне ваши, са закрпама на коленима и рукавима, од клењања пред својим Творцима. Један је манијак.

Остало су паразити прихефтани на владајуће структуре са којима су делили плен. За детаљна објашњења јавите се Борки Вучић.

Шта им је заједничко? Ниједан неће рећи: – Е, зарадио сам доволно новца па нећу више да радим. Ниједан неће одговорити – како је зарадио први милион. Ниједан од њих не воли да медији копају по његовим коренима. Принцип њиховог пословања једноставан је до имбцијности. Плаћају по неком, узимају од свих.

Да ли је онда могућа будућа Србија без тајкуна? Сумњам. Да ли су могући овакви тајкуни без онакве Србије? Хм! Извесно је да, практично, нема ниједног милионера који није створен у временима слободизма. Међусобно се разликују по стилу диктираном убеђењем да је Слоба пролазан и да је Слоба већ. Неки су, од садашњих миљеника власти, плаћали и уређивали први таблоид „Флеш“. Други су помагали опозиционе медије. Неки су подржавали митинг опозиције. Други су носили хеклер

да побију све који крену на анти-митинг. Какав је то пример нормалнима? Још је известније да никада више, каква год буде Србија, неће бити створен нови, демократски тајкун те величине. Сем ако неки геџа не измисли истовремени лек против свих канцера, протуберанци и гњечаве зимнице. Од сада, па док постоји Србија, разлика између нас и тајкуна, начин живота њихове и наше деце, представља бацјил класног друштва. Нема у томе ничег спорног. То је, речимо, кисмет.

Судбина се не објашњава. Једноставно, они су богати. Ми нисмо. Они тврде да су законити производ транзиције. Ја наводим пример Словеније, где ниједан тајкун нема стотину милиона евра, као пример да то није била нужност. Новац представља моћ, моћ представља утицај, утицај представља заштиту. А корупција? Е, она представља начин разрешавања јавног и приватног инте-

Карикатура: Горан Миленковић

реса у корист приватног. Међутим, не лежи основна опасност, упркос раширеном веровању, у куповини странака, политичара и институција од тајкуна.

Најпре, тајкуни су укинули идеологију. Они сарађују са свима; од крајње левице до екстремне деснице. То је позитивно. Лоше је што међусобним договорима – шта ће који да купи – укидају слободно тржиште. Још је црње што у непопуларној борби тајкуна они купују, инструментализују, наводе – као у борбама паса – српске медије на друге тајкуне или на политичке непријатеље својих политичких пријатеља. Тиме, јавни живот у Србији постаје фалсификат. Ништа није као што се чини. Мало је оно што глуми.

Знам тајкуна који је, у оно време, послао директну поруку Слоби – дај оставку! Знам двојицу који су мом пријатељу Бурувији плаћали папир за његове опозиционе новине. Памтим тајкуна који ме је питao – колико кошта да се Слобина владавина скрати на половину. Један од таквих ми је поверио да направим телевизију. Други није треп-

нуо кад је метак прошао за ширину лигње крај његове главе. Још једном – ствари нису тако лако читљиве како изгледају. По обичају претерујем, но тврдим да у паметнијем делу српских тајкуна нема осебе која није била у некој врсти дила са српском опозицијом, слободним медијима и страним обавештајним службама пред пад Милошевића. Ерга, пети октобар је и њихов! Такав је живот.

Мада се не исплати, бићу искрен до краja. Највећи страх наших тајкуна децензима није било тржиште већ занимљиво удружење грађана звано – тајна полиција. Кад је Коштуница, поуздано знам, на дистанци и од тајкуна и од тајне полиције, укинуо страх од Државне безбедности, он је помогао свим грађанима па и тајкунима да се на српском јавном полу појаве без страха од одмазде. Свикли да поштују закон само кад се боје државе, један од тројице највећих тајкуна појео је и сеbe и браћу амбицијом да буде изнад државе. Зашто?

Навигација је основна вештина тајкуна. Коме се поквари компас, насуче свој брод и страда. Наиме, правила игре нису написана. Читају се игра води између непочитаних законака и ненаписаних правила. У томе почива надирачна вештина

већине тајкуна и уметност преживљавања.

Кад ненаписана правила буду написана, почиње писана историја Србије. Ваљда је сваком добронајмерном грађанину јасно како има тајкуна који желе да буду организована антиевропска хунта, јер се боље сналазе без правила. Ту је проблем Коштунице. Мора да их пита – имају ли тајкуни заједнички интерес са српским друштвом? Ако имају, чиме ће то да докажу? Ако, пак, не мају, његов је посао да прекине са некадашњом државном политиком која омогућава тајкунима да од српског друштва узму колико хоће. Уз помоћ српске државе.

Тајкуни су наше комшије. Тајкуни су наши послодавци. Тајкуни су логистика наших странака. Финансијери наших храмова. Бакшиш-аге наше јавне scene. Наши адuti за борбу против прљавих страних тајкуна. Благојањици наших лобиста. Они су наша судбина. Касно је за одузимање. Касно је за поделу. Само их ваља да деле – пола себи, пола Шарцу. Ко је Краљевић Марко?

(Ауторски текст за „Политику“ 12. 11. 2006. године)

prozori i vrata
SUNCE
suncemarinkovic.com

Potražite Akrl Kolor prozore u boji
i dekorima drveta po sniženim cenama

034/330-870
011/6300-541

Paket u boji

Брашно по производничким ценама
Производничке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог брашна
Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе, улице Драгослава Срејовића 5

УСВОЈЕН РЕБАЛАНС ГРАДСКОГ БУЏЕТА

Тешко бреме штедње

Смањење буџета града за милијарду динара за опозицију је доказ да је био нереално планиран, уз отворене сумње да ће се и овако умањени приход остварити, док градска власт тврди да је ово последица тешке економске кризе и прозива државна предузећа за велике дугове према граду

Буџет града Крагујевца ове године биће мањи за 1,04 милијарде динара у односу на планирани и износиће 8,53 милијарде. Ребаланс којим је озваничен мањи приход градске касе од планираног усвојен је на седници Скупштине града 25. октобра већином гласова владајуће коалиције, уз очекиване критике опозиционих странака, ДС-а и СНС-а.

За опозиционе одборнике умањење градског буџета за милијарду динара је доказ да су били у праву када су говорили да је опет, као и неколико претходних година, постављен на нереално високој лествици и да неће моћи да се оствари, а да ће то довести до још већег задуживања и великих проблема у функционисању градских служби. Са друге стране, представници владајуће коалиције позивали су се на околност која није могла да се предвиди пре годину дана, а то је измена пореза на зараде, која је градски буџет оставила без планираних прихода од преко 400 милиона динара (55 милиона месечно), уз подсећање да је ово време тешке економске кризе која тресе целу Европу и да и град мора томе да се прилагоди.

■ Враћање дугова

За Душана Обрадовића, шефа одборничког клуба ДС-а, стање овогодишњег буџета није ништа ново, већ понављање већ виђеног из претходне три године када је, такође, био велики раскорак између планираног и реално оствареног буџета. Ново је, каже Обрадовић, што је први пут градска власт то и званично признала тиме што је кроз ребаланс приходе умањила за милијарду динара.

Али, трошење које нема покриће у реалним приходима разлог је повећаног задуживања градске касе, а то нас, по шефу демократа, чека и ове године упркос усвојеном

ребалансу. Према подацима које је саопштио овај одборник, за првих девет месеци ове године градски буџет приходовао је 5,5 милијарди динара, што је 58 одсто првобитно планираног буџета, или 68 одсто овог новог ребалансiranog. То, по њему, упућује да ни овако умањени буџет неће моћи да се оствари и да би тиме и потрошња из градске касе морала да се сведе на још мању меру, а да од планираног суфицита од 200 милиона динара, који је предвиђен ребалансом, неће бити ништа.

- Све ово упућује да нема реалних извора за враћање дугова, како оних по основу кредита, тако и неплаћених обавеза према добављачима којима се дугује две милијарде динара, закључио је Обрадовић.

Шеф крагујевачких демократа сматра да је нереална ставка из ребалансiranog буџета по којој ће се у овој години од продаже добра и услуга града зарадити три милијарде динара, што пре свега подразумева продају грађевинских локација инвеститорима. Он је питао градску власт шта ће то продати за 23 милиона евра у Крагујевцу до краја године.

Но, највише негодовања одборника владајуће коалиције изазвала је Обрадовићева тврдња да недовољним приходима градског буџета власт у граду доводи до пропасти градских предузећа, што је већ учињено са „Нискоградњом“ и Предузећем за путеве, сада градска власт уништава и „Аутосаобраћај“.

„ Верољуб Стевановић, градоначелник, у обраћању Обрадовићу: Док сте ви водили овај град он је био на 137. месту у Србији, а када смо га ми преузели он је дошао на треће место. За време наше власти највише паре у Србији ушло је у овај град. Ви сте уништили све, а сада се плашите како ће да функционише Крагујевац

За разлику од напредњака, критичке које су дошли од ДС-а градоначелник је одбацио као некомпетентне, јер је то „странка која је водећи државу у претходном периоду уништила све и оставила пустош.“

- Док сте ви водили овај град он је био на 137. месту у Србији, а када смо га ми преузели он је дошао на треће место. За време наше власти највише паре у Србији је ушло у овај град. Ви сте уништили све, а сада се плашите како ће да

„ Гoran Kovacevic, СНС: Структура буџета је таква да за текуће расходе иде 6,8 милијарди динара, док за капиталне инвестиције остаје, након ребаланса, 1,6 милијарди, што није довољно да се окончaju давно започете инвестиције

функционише овај град, обратио се Стевановић одборницима ДС-а. Он је критике везане за гашење појединих предузећа одбацио речима да је стварно стање са „Нискоградњом“ такво да је од 256 некадашњих радника у овом тренутку нерешен статус само њих девет, док

сви остали раде и примају плате. Предузећи за путеве град не дугује ни динар, а када је упитању „Аутосаобраћај“ град такође не дугује ништа, већ та фирма дугује граду, тврди градоначелник

Он је опозиционим странкама, а посебно ДС-у, поручио да се не брину за нормално функционисање града, иако нам, како је оценио, предстоји претешка идућа година на нивоу државе. Ипак, како каже, градска власт је успела да Крагујевац буде трећи у земљи, не само због „Фијата“, већ и због осталих инвеститора који ће овде да дођу јер им град нуди развијену инфраструктуру.

Градски већник за инвестиције и развој Небојша Васиљевић запитао је да ли је могуће у овом граду и у овој земљи било шта реално планирати када су сваког дана могућа изненађења, попут вишедневне блокаде пруге и пута у Станову, а у тајквим условима треба да говоримо о довођењу инвеститора.

- Како да планирамо градске приходе када министри одбране, који су били из редова ДС-а, годинама нису успели да уреде војне комплексе, па сада крагујевачка фабрика оружја дугује граду за порезе 1,85 милијарди динара, док је дуг Фабрике камиона од 520 до 600 милиона динара? Граду Крагујевцу се предлаже да ова потраживања конвертује у капитал и преузме део власништва у овим фирмама, али око тога ће бити велика расправа. Шта то град треба да ради, да почне да ваља оружје, запитао је Васиљевић.

Он сматра да је много боље решење да ове фабрике на име дуга предају граду велики део хала које се сада не користе. Ако би град добио халу од 6.000 квадратна, на пример, он би могао да је издаје неком новом инвеститору, јер највећи број њих када дође не жели да гради нове хале, већ се пре опредељује да изнајми старе, кроз такозване браунфилд инвестиције.

Да ли ће се овакве и сличне расправе о градском буџету водити и за годину дана, или ће градска власт у креирању буџета за 2014.

Пише Александар Јокићевић

Увреме закључења овог броја „Крагујевачких”, у уторак, 29. октобра било је најављено да ће мештани Малих Пчелица и околних насеља у среду, 30. октобра, од поднева блокирати магистрални пут Крагујевац - Краљево, код кафане „Дедиње” у Корићанима, као одговор ћутању државе на десетодневну барикаду коју су поставили радници „Аутосаобраћаја” на путу и прузи ка Краљеву.

Контраблокада је требало да уследи у уторак, јер је још у понедељак градоначелник Верољуб Стевановић са члановима Градског већа Зораном Јовановићем и Небојшом Васиљевићем, као и начелником Градске управе за општу управу и локалну самоуправу Златком Милићем, примио привреднике и грађане из блокираних делова града, Станова, Малих Пчелица, Корићана и Драгобраће који су претили самоорганизовањем.

Револтирали блокадом радника „АС”-а затражили су да им се омогући право на нормалан живот и рад, јер нису више у могућности да измирују своје обавезе. Због блокаде пута немају приступ својим локалима и стовариштима, нити могу да испоруче ни да приме робу.

Контраблокада је, међутим, одложена с обзиром да је градоначелник Стевановић апеловао на грађане речима да ће изнова обавити телефонски разговор са директором Полиције Милорадом Вељовићем, као и да се остави још мало простора за, како је нагласио, разумно решење. У уторак у јутарњим сатима у Београду је уследило и званично преузимање дужности новог начелника Полицијске управе у Крагујевцу Горана Живковића, те је то био још један разлог, бар према речима Стевановића, да се грађанска блокада на блокаду одложи.

■ До 1. децембра

Са контраблокадом или без ње, по речима Дејана Вуловића из Месне заједнице Мале Пчелице, житељи тог насеља су тотално избачени из нормале.

- Привремени транзит одвија се кроз три улице у нашем насељу, где дневно прође више хиљада возила, међу којима су шлепери и камioni. Путеви су потпуно руинирани, аутобуси касне, запослени не стижу на посао, а деца у школу. Онемогућена је комуникација са здравственим службама. Имамо разумевања да се штрајкачи боре за плате које нису примили, али питање је зашто грађани да трпе тортуру. Такође, чујемо да је ово политичка прича. Од града тражимо да се огласе све политичке партије у Крагујевцу, шефови одборничких група, па нека кажу отворено да ли подржавају блокаду магистралног пута и пруге. Наравно, ми, пре свега, апелујемо

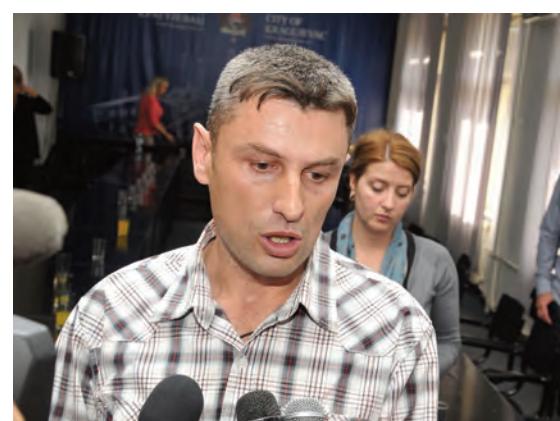
Актуелно

ГРАЂАНСКО НЕЗАДОВОЉСТВО ЗБОГ БАРИКАДА „АУТОСАОБРАЋАЈА”

Блокадом на блокаду

Блокада пута и пруге код скретања за Грошницу траје од 22. октобра, а градоначелник Верољуб Стевановић изјављује да штрајкачи „Аутосаобраћаја” крше закон. Како је угрожен нормалан живот грађана великог дела града, мештани Малих Пчелица и околних насеља одлучили се за контраблокаду пута у Корићанима, не би ли испровоцирали реакцију државе

ЗАШТО ГРАЂАНИ ДА ТРПЕ ТОРТУРУ: ДЕЈАН ВУЛОВИЋ

седник Владе Србије Александар Вучић примио је у Београду петочлану делегацију радника „Аутосаобраћаја”. Састанак је потрајао пола сата, међутим, очито не постоји врећа новца којом би се решили проблеми овог предузећа, па иако је доочек код Вучића, како описују штрајкачи, био срдачан, нису добили захтевано.

Они траже исплату девет плате, 12 накнада за превоз, обећани социјални програм за 240 пре-

кобројних од укупно 480 запослених, оверу здравствених књижица, кредит из Фонда за развој, да судови „пронађу” кривца за пропаст некада трећег аутопревозничког предузећа у Србији.

- Вучић је обећао да ће до 1. децембра решити статус предузећа. Како је рекао, бићемо сигурно задовољни него сада, а затражио је и контакте са потенцијалним стратешким партнерима. Нагла-

сио је да ће лично учествовати у преговорима и изразио разумевање за исплату плате и социјалног програма. До тог датума на овај или онај начин биће забринуто свих 500 радника из нашег предузећа. Такође, биће оверене здравствене књижице, а добили смо обећање да надлежни органи неће да нам одузму линије у међуградском саобраћају, иако блокада Аутобуске станице траје готово 20 дана, појашњава представник делегације и председница Слободног синдиката „Аутосаобраћаја” Сузана Марковић.

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОВО ОТИШЛО ПРЕДАЛЕКО: РАДИША БЛАЖЕВИЋ

Она додаје да је делегација задовољна разговором у Влади Србије. Међутим, када су се обратили колегама на барикади већином гласова преломљено је да се са блокадом пута и пруге настави све док не буде конкретних решења.

■ Пандорина кутија

Шта то значи?

- Вучић нам је рекао да треба да померимо возила са пута и пруге да би град могао нормално да функционише, као и фабрика „Фијат”, али упркос обећањима да ће захтеви бити испуњени одлучено је да остајемо овде док не почне реализација обећања.

Одлука радника је једногласна, јер осим обећања иза затворених врати ми немамо ништа друго, додаје Марковић.

Окупљени штрајкачи поручују да су чули за најаву грађанске контраблокаде, али поручују да има и оних мештана који им доносе кафу, сокове, храну и имају разумевања за овакав вид борбе за радничка права. Откривају и да их је првог радног дана ове седмице посетио По-

САОПШТЕЊЕ ИЗ УПРАВЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Силовање града

Не постоји довољан разлог да запослени у „Аутосаобраћају“ свој протест врше у форми кривичног дела и силовања града Крагујевца. Из сата у сат, стижу нам упозорења привреде, али и грађана блокираних делова града, из Станова, Малих Пчелица, Корићана, Драгобраће да ће своје право на нормалан живот и рад заштитити самоорганизовањем, јер не пристају да буду таоци не законите блокаде виталних саобраћајница.

Упозоравамо тужилаштво и полицијску управу Крагујевца да су непосредно одговорни за настале инциденте и све последице које могу настати због њиховог неспровођења закона.

- Свако предузеће или трговина храни неколико породица. Ми не можемо чекати да, као што се прича, блокада траје још месец дана. Али, изгледа да је ово отишло предалеко, јер чим је неко дозволио да због блокаде трпи компанија као што је „Фијат“ то нису чиста после, размишља Блајевић.

Ситуација у граду је, признали или не, алармантна. Блокада пута и пруге код скретања за Грошницу са попречним аутобусима „АС“-а траје од 22. октобра, па сваким даном нервоза грађана постаје све већа. Изгледи су, тако бар најављују штрајкачи, да барикаде опстану до 1. децембра. Зашто?

Прошлог петка први потпре-

ГРАДСКО ВЕЋЕ ЗАХТЕВА ДЕБЛОКАДУ

Кривичне пријаве против НН лица

Суочени са великим проблемима у функционисању града, због блокаде магистралног пута и пруге Крагујевац - Краљево, као и Главне аутобуске станице, од стране дела радника „Аутосаобраћаја“, који су у штрајку од 22. октобра, чланови Градског већа једногласно су осудили такав вид борбе за радничка права. Такав протест запослених у предузећу, које се већ годинама налази у тешкој ситуацији не води решењу кризе.

Због последица блокаде које трпе привреда и грађани Крагујевца донета је одлука да се Тужилаштву, у складу са законом, поднесу кривичне пријаве против НН лица која онемогућавају нормално функционисање гра-

ди. Чланови Градског већа упутили су и званичан допис МУП - Србије - Полицијској управи у Крагујевцу, да у складу са својим овлашћењима предузме хитне мере за обезбеђивање нормалне комуникације на путном прваку Крагујевац - Краљево. Јер, осим проблема који се стварају путницима у транзиту, с обзиром на то да је реч о блокади магистралног пута, велики проблем имају грађани и ученици који путују до школа у граду, као и старији и болесна лица којима је онемогућена комуникација са здравственим установама и службом хитне медицинске помоћи.

На такав корак, наводи се, чланови Градског већа били су принуђени, јер је обавеза локалне самоуправе да штити интересе грађана Крагујевца, као и због најаве житеља из блокираних насеља да ће се, уколико изостане реакција најдужих институција, сами организовати како би одбранили право на нормалан живот.

лицијски синдикат Србије, пруживши им безрезервну подршку. Поручујемо им је, додају, да полиција неће кренути на свој народ.

Да ли је баш Полицијски синдикат Србије требало да пружи подршку, не вреди полемисати, но грандочачник Верољуб Стевановић сада већ отворено говори да је све политика.

- Слободни синдикат је, то није никаква тајна, Српска напредна странка, па када већ не могу да смene градску власт покушавају на овај начин да нанесу штету. Видим пароле на барикадама „Верко унијтио „Аутосаобраћај”... Град Крагујевац је годинама био благонаклон према „Аутосаобраћај”, ништа не дугујемо предузећу. На држави је да реши пре две године обећани социјални програм. Велики дуг „Аутосаобраћаја“ према граду 2010. године претворен је у акције и тиме смо заједно са државом постали већински власник „АС“-а. Предузећу су отписани дугови, повезан радни стаж... Били smo на удару јавности због нерада, нередовних линија и кашњења, а у приграду smo имали невероватне проблеме. Топола је, рецимо, раскинула уговор. Ми smo, иако изложени критици јавности, да бисмо сачували ту причу о 500 породица и створили амбијент и могућност да кроз социјални програм реше питање вишака 250 радника, и даље чинили све што smo могли како би

ОБИЛАЗНИЦЕ ПОПУШТАЈУ ПОД ТЕРЕТЊАЦIMA

Уништен асфалт у Бихаћкој УЛИЦИ

Савет месне заједнице Мале Пчелице - Старо село доставио је допис градоначелнику Крагујевићу Верољубу Стевановићу у коме га обавештавају о штети коју трпе због блокаде пута Крагујевац - Краљево.

Наиме, саобраћајна полиција сав транзит усмерава преко Малих Пчелица, односно улица Јубомира Јовановића, Петра Драпшића и Бихаћке улице, која је претрпела велика оштећења на асфалту. Реч је о путу који води до гробља и који својим профилом не може да поднесе терет бројних шлепера који сада ту дајуноћно пролазе. Мештани Малих Пчелица, којима је то једни пут до гробља, питају како у таквим условима да организују сахрањивање, али и ко ће да им надокнади штету.

„АС“ опстао. Они су, без обзира на све то, кренули у нешто што ми никако не можемо да разумемо. И ако је политика – превише је, тврди Стевановић.

Претпрошле седмице, другог дана штрајка и првобитне блокаде Главе аутобуске станице опет се уз посредовање града као помоћ у неволи понудила „Ласта“. Нудили су уговор о сарадњи не би ли се очувале међуградске линије „АС“-а, девет аутобуса, преузимање неколине запослених.

- Уместо одговора добили smo блокаду пута и железнице. Разговарао сам са директором полиције Милорадом Вељовићем, очекујем реакцију државе. Не разумем зашто држава не реагује и зашто се овако понашање толерише. „Фајнат“ због блокаде пруге преусмерава своје контингенте са возилима за извоз преко Лапова и Београда, а сада је блокирана и пруга у Прибоју, запослено је 1.000 раника „ФАП“-а, Пандорина кутија се отвара, каже Стевановић.

Према његовим речима, уколико реакција државе изостане и полиција не уклони блокаду код Грошнице град нема друго решење осим да подржи грађанску иницијативу и контраблокаду у Коришћенима код кафане „Дедиње“. Тако да граду прети потпуна саобраћајна блокада.

ИНСПЕКТОРИ ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛА У „АУТОСАОБРАЋАЈУ“

Нико осуђен по старим оптужницама

Iредузеће „Аутосаобраћај“ често је било тема број један у медијима од 2005. године, када су на видело почеле да испливавају различите финансијске малверзације. Ту су били умешани најпре обични чиновници, чија спрега са руковођицом никада није била одгонетнута, а потом и готово сви директори који су по најновијим оптужбама радника и синдиката предузећа довели до пропasti једног од највећих превозничких кућа у Србији. Сада су радници блокирали важне путне и железничке правце ка Краљеву и траже девет заосталих плате, реализацију социјалног програма и решавање статуса предузећа, повезивање радног стажа и утврђивање одговорности због довођења предузећа у безизлазну финансијску ситуацију, која се из дана у дан само продубљује. Дуг овог предузећа, које граду припада 24 одсто, држави 30 посто, а остатак малим акционарима у овом моменту је нарастао на 650 милиона динара, мада се тај негативан биланс већ годинама вуче и само нагомилава. Једини објекат којим располажу, а да није под хипотеком је главна аутобуска станица, чији рад су нездадовљни радници парализали у намери да лакше дођу до свог циља.

■ Где су паре од државног кредита?

Улазак екипе инспектора привредног криминала у ово предузеће 23. октобра није неочекиван, пошто ако се зна шта је све било предмет ранијих оптужби и процесуирања члена људи „АС-а“. Истражитељи су дошли са задатком да покушају да одгонетну шта је главни узрок пропасти овог колективи и има ли индивидуалне одговорности за то.

По речима Ивана Ђорђевића, дојучерашијег начелника Полицијске управе, полиција је у протеклих осам година поднела 12 кривичних пријава против одговорних лица у „Аутосаобраћај“, али до сада нико није осуђен. Одсек за борбу против привредног криминала тренутно истражује шта се десило са последњом траншом државног кредита од 28 милиона динара, од чега се на рачуну фирмe задржало само осам милиона динара.

Ђорђевић није хтео да износи појединости око тих провера, сматрајући да још увек није моменат за то, али је додао да ће јавност свакако бити обавештена о исходу кад се за то буду стекли услови. Он је навео само да су ових дана добили захтев Вишег тужилашства за

Пословне књиге „Аутосаобраћаја“ поново су предмет анализа инспектора за привредни криминал због кредита Фонда за развој од 28 милиона динара, као и начина утрошка 3,3 милиона евра од продаје плаца аустријској „Супернови“. Пре тога поднето је 12 кривичних пријава против 15 запослених у „АС-у“ за штету вишемилионских износа, али још увек нико није осуђен по подигнутим оптужницама. Једино је бивши директор Драган Поповски ослобођен одговорности, док поступци против других оптужених још трају

проверу пословања предузећа у протеклих неколико година.

А да су овој превозничкој кући поодавно уздрмани темељи најбоље сведочи хронологија поднетих кривичних пријава од стране полиције надлежним тужилаштвима. Серија лоших догађаја датира од 2005. године када је откријена проневера новца тадашње благајнице Наде Илић из Тополе. Она је својевремено била лишена слободе и приведена истражном судији тадашњег Окружног суда под сумњом даје прикривајући документацију о примљеном новцу на име продатих аутобуских карата незаконито присвојила 5,6 милиона динара! Од 2006. године на снази је оптужница против Наде Илић због присвајања новца од пазара и још се не назире епилог ни на кон седам година суђења.

Три године касније ухапшен је тадашњи генерални директор „Аутосаобраћаја“ Драган Поповски због незаконитог присвајања 3.650 акција радника (малих акционара), укупне финансијске вредности 10,6 милиона динара и укњижбе на своје име у Централном регистру хартија од вредности. Међутим, те акције су у међувремену избрисане из Централног регистра, што је био основ да се Драган Поповски доцније ослободи кривичне одговорности. И не само због тога, него што је временом више сведока променило своје исказе на суду, тврдећи да нису под присилом уступили директору своје акције. Сада је неколицина, њих двоје – троје је остало при изјавама датим у преткривичном поступку да су ипак били изложени притисцима под којима су се одрекли својих акција у корист директора Поповског.

Сумњало се да је Драган Поповски притискао раднике посредством браће близанаца Милутина и Миливоја Булатовић и Милована Павловића да му предају акције предузећа како би постао већински власник и тиме спасио фирму од сигурне пропasti, а да им је за узврат омогућио рад на бољим радним местима без одговарајуће стручне спреме. Примера ради,

ОПТУЖБЕ ПАЛЕ У ВОДУ: ДРАГАН ПОПОВСКИ

Милован Павловић постављен је за шефа приградског и међуградског саобраћаја, Миливоје Булатовић за заменика шефа аутобуске станице, а Милутин Булатовић за диспечера приградског саобраћаја.

■ Без притиска до акција

Против Поповског је тада била поднета и кривична пријава због противправне продаје најважнијег дела предузећа – аутобазе у насељу Станово, фирмe „Супернова“ из Аустрије, чиме је себи омогућио имовинску корист од око 1,8 милиона динара. Поповском је по тврђено да је уз то што је утицао на Управни одбор да његова супруга, адвокатица Гордана Поповски, заступа фирму иако је предузеће у време имало своју правну службу. Због тога је био ухапшен и процесуиран Слободан Јелић, који је у то време био председник Управног одбора „АС-а“.

Наредне године – 2009. полиција подноси нову кривичну пријаву против тадашњег директора „Аутосаобраћаја“ Јовице Сувачков, такође због злоупотребе службеног положаја, али и фалсификовања службене исправе, чиме је предузећу нанета штета од око два милиона динара. Захваљујући фиктивно закљученим уговорима о аутorskом делу са више особа из приватних аранжмана директора извучен је новац са рачуна „Аутосаобраћаја“. Истовремено, на душу му је стављена и злоупотреба друге врсте, која се односи на фалсификовање диплома поједињих радника „Аутосаобраћаја“ и то Невене Илић, Ивана Шарчевића и Милорада Шарчевића, на основу чега су практично добили и боља радна места.

Полиција 2010. године лишава слободе Јовици Сувачков, овога пута због злоупотребе службеног положаја и фалсификата. Сумњало се да је за око 7,6 милиона динара осиромашио касу ове превозничке куће различитим финансијским малверзацијама. Најпре кроз закључивање фиктивних уговора са маркентишким агенцијама „Виа профутура“ и „Академац“ у

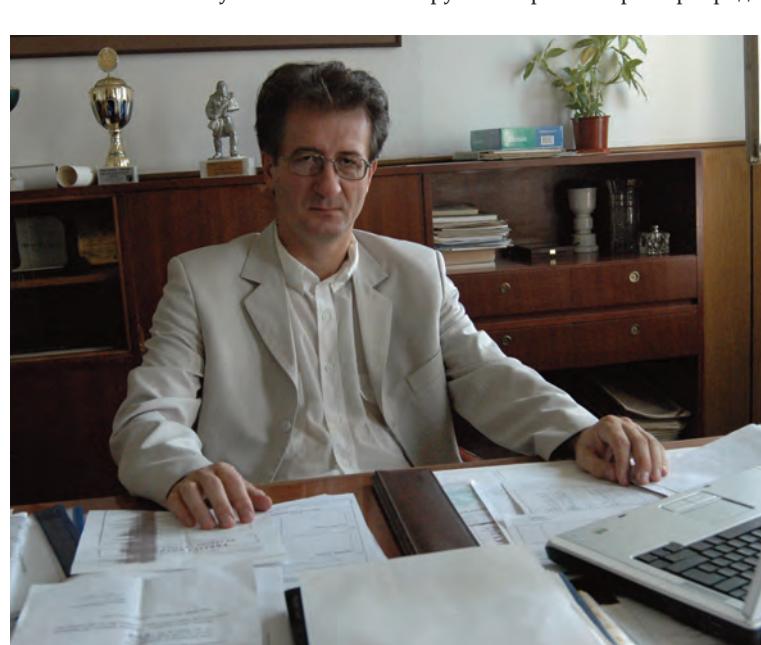
висини од шест милиона динара, а потом и кроз несавестан рад у привредном пословању због поступања супротно закљученом уговору о финансијском лизингу са ДОО „НЛБ лизинг“ Београд, чиме је предузеће којим руководи оштетио за преко 1,6 милиона динара.

Исте 2010. године полиција хапси и тадашњег председника Управног одбора „Аутосаобраћаја“ Владана Живановића под сумњом да је примио мито у висини од 180.000 евра, како би на локацији у Улици Светозара Марковића 6 у центру града, која је у то време била у власништву „Аутосаобраћаја“, а која је у међувремену судском путем и враћена стварном власнику – АМС Србије, са синвеститом заједнички градио огромни стамбено пословни објекат. Требало је да приватној фирмe „Цода ММ компани“ из Крагујевца омогући закључивање уговора о заједничкој градњи на екстра локацији.

Правостепена пресуда је донета исте године када су били и похапшени. У експресном судском поступку, какав не памти крагујевачко правосуђе, Живановић је осуђен неправноснажно на годину и по дана затвора због примања мита, а петорица даваоца мита Томислав-Борђевић власник „Цода ММ компани“, Миленко Џимињић, Гојран Дивац, Љубодраг Шљивић и Миливоје Раичевић на казне затвора од три до шест месеци. Иако је брзо донета првостепена пресуда у поновљеном суђењу у Вишем суду ништа се битно није дешавало и рочишта се одлажу из месеца у месец због неуверљивих разлога. Преко 20 рочишта је одложено до сада.

Портаролка Вишег суда Светлана Симовић нам је потврдила да је Поповски ослобођен оптужби за предмет који се водио у том суду, док су суђења по оптужницама против Јовице Сувачков, Владе Живановића и осталих окривљених још увек у току. Када се може очекивати крај тих процеса, судећи по досадашњој ажуности суда, тешко је прогнозирати.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

СУДСКИ ПОСТУПАК ЈОШ УВЕК У ТОКУ: ЈОВИЦА СУВАЧКИ

РАДЕ ГРОМОВИЋ, ДИРЕКТОР ФАБРИКЕ „ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ“

Дугови омогућили да преживимо

Нисмо изненађени чињеницом коју добро знаамо, да смо највећи порески дужник, али велики порески дужници су и друга предузећа из групације одбрамбене индустрије. Држава је препознала да фабрика има будућност и толерисала што нисмо били у могућности да измирујемо порезе и доприносе. Да су нас тада оптеретили дажбинама ово предузеће више не би било живо

Разговарала Гордана Божић

Најстарија фабрика у Србији „Застава оружје“ обележила је прошлог петка, 27. октобра, значајан јубилеј - 160 година постојања. У сенци великог јубилеја, међутим, ових дана Пореска управа је објавила списак највећих пореских дужника у Србији, на коме ова фабрика заузима прво место. Са директором „Засатава оружја“ Радетом Громовићем разговарали смо о томе како ће се решити настали проблеми, о пословању и модернизацији фабрике, као и о проблемима везаним за промену девизног курса и новом задуживању код пословних банака.

- Информација која је била објављена у медијима да је Војна фабрика највећи порески дужник у Србији није била вест за нас. Нисмо изненађени чињеницом коју врло добро знаамо, али исто тако нам је поznато да су поред нас велики порески дужници и нека друга предузећа из групације одбрамбене индустрије Србије. Мора да се има у виду је да је ово предузеће које је крајем 80-их бројало близу 9.000 људи и које је извозно оријентисано, од 92. до 2000. године трепело изузетно снажне ударе због немогућности извоза због санкција које су у том периоду биле уведене на извоз оружја. Друга предузећа нису имала такав проблем. После 13 годи-

„ Након што спроведемо процес модернизације, куповином нових машина смањићемо трошкове производње и моћи лагано да сервисирамо кредит. Са новом опремом и мањим трошковима производње бићемо далеко профитабилнији

се одлука на скupштинској седници у новембру. Други велики поверилац је „Србија гас“, односно „Застава енергетика“, али ту нема никаквих проблема, пошто су они прихватили предлог да своја потраживања конвертују у удео у власништву.

Прошле године забележен је губитак од милијарду динара, а говори се о добром пословном резултату. Како је то могуће?

Када се посматра 2012. као независна година, резултат пословања је позитиван. Нажалост, с обзиром на дугове које вучемо из прошlostи, само по основу камата ми смо забележили губитак од неких милијарду динара, па је наш финансијски резултат негативан. Оно о чему нико не жели да говори је структура нашег пореског дуга 6,2 милијарде динара, од ко-

„Застава оружје“ дугује и граду на име припадајућих пореза близу две милијарде динара, али судећи по изјавама градских чланица град није заинтересован за удео у капиталу, већ за неку од празних хала како би издавањем објекта у закуп намирили своја потраживања.

Шта мислите о тој идеји?

Наш предлог упућен локалној самоуправи био је да као што Влада РС учествује у процесу конверзије и они прихвате тај процес конверзије из више разлога. Прво, ова фабрика није у београдском атару, већ је заједно са „Фијатом“ највећа крагујевачка фабрика, која је од прошле године до данас упослила преко 300 младих производних радника, чиме активно учествује у решавању проблема неизапослености, што је, вальда, и интерес града. Овакво виђење градског руководства је крајње парцијално и себично, при чему локална самоуправа гледа само своје уске интересе. То о чему је било речи на прошлој седници Скупштине града није коначна пословна одлука и о томе тек треба да се донесе

најбитнија, као што су Уједињени Арапски Емирати, Словенија, Македонија... „Застава оружје“ је успело да се за ових 13 година врати на светско тржиште, да освоји његов значајан део, изгради свој бренд и подигне га на репспектабилан ниво.

Шта инострани купци највише траже?

Стране партнere интересује све што наша фабрика производи и то је оно што је добро. Без обзира што је претходна пословна година била добра, она ће бити још боља и у производњи и у пласману и циљ нам је да је завршимо са већом производњом за 60 одсто у односу на 2012. Оно што нам предстоји је снажан инвестициони циклус којим фабрика треба да се модернизује, јер не можемо да будемо дољно профитабилни радећи на око 40 година. Тражња за нашим производима у овом тренутку је већа него што су наши капацитети.

Шта значи то што сте нето извозници и какви су ефекти извоза?

То значи да смо узвозно зависни свега осам одсто и да осим челика ништа друго не увозимо. Све остало што је потребно за нашу производњу набављамо на домаћем тржишту, а добар део крагујевачких фирм су наши кооперанти. Тренутно, извозимо у близу 50 држава широм света, укључујући и Гренланд, где већ четири године имамо купца за карабине од нерђајућег челика. Наш циљ је да освојимо што више тржишта водећи рачуна да и даље будемо присутни на највећим тржиштима која су за нас

„ Имамо велике проблеме због лошег курса валуте. Само прошле године на негативној курсној разлици изгубили smo 179 милиона динара, а процењује се да ће ове године тај губитак бити око 250 милиона динара. О томе нико не води рачуна

же да буде усмерен на исплату пореза и доприноса. О томе нико не води рачуна. Ми смо практично „кажњени“ као нето извозник због лошег курса и уопште не постоји добра воља да се стимулишу нето девизни извозници. Моја по-рука је да треба да се пронађе начин да се стимулише нето девизни ефекат код свих који се труде да извезу што више производа.

Осим спортског и ловачког оружја производи се и војно наоружање. Колико је Војска Србије још увек добар купац?

Војска Србије је наш најважнији купац, не са аспекта волумена продаје, него са аспекта неопходне референце коју ова фабрика добија када војска прихвати неко средство наоружања као део војне опреме. Ми ћemo увек ценити потребе наше војске, јер то је наша примарна улога. Све друго што радимо је коришћење вишке капацитета за производњу намењену извозу. Наш циљ је да војно наоружање буде присутно и на свим тржиштима која су нам традиционално наклоњена, а то су пре свега тржишта Блиског истока, латинске Америке, Далеког истока. Предност наших производа је у томе што је однос цене и квалитета на нашој страни.

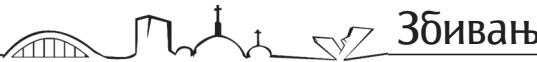
Да ли ћете запошљавати нове раднике?

Пријемом младих производних радника направили smo копчу са нашим бившим радницима који су ангажовани по уговору о привременим и повременим пословима како би годинама стицано знање и вештине пренели на младе раднике. У наредном периоду ћemo анализирати потребу за високо стручним кадровима, пре свега инжењерима, јер циклус модернизације тражи нове кадрове. На Факултету инжењерских наука постоји смер који школује кадрове за војне потребе и имамо у плану да стипендирајмо студенте четврте и пете године студија, који ће спроводити праксу у нашој фабрици.

Шта планирате за наредну годину?

Приоритет у наредној години је да са војним програмом направимо искорак на тржиштима на којима smo некада били присутни – у централној и северној Африци, као и земљама који су некада били под санкцијама а сада више нису. Проблем је што код војног програма никада не знate када ће се појавити купац и са кавим жељама, јер то је сегмент на који значајно утиче глобална политика. Ипак, циљ нам је да унапредимо пословање фабрике у свим сегментима.

Збивања

ПРВИ КГАСТРО ФЕСТИВАЛ

Такмичење и уживање у храни

Осим такмичарског дела, фестивал ће имати и хуманитарни карактер, а новац који буде прикупљен симболичном куповином кулинарских специјалитета младих кувара биће додељен социјално угроженим категоријама

Од 1. до 3. новембра, у организацији „Шумадија сајма“ и „Гастромагазина“ из Београда, биће одржан први јуниорски интернационални кулинарски куп. Тим поводом у уторак је у Скупштини града одржана конференција за новинаре, на којој су о концепту фестивала говорили др Јасмина Недовић, члан Грађког већа за социјалну полити-

ку и друштвену бригу о деци и Дејан Дачовић, директор сајамских манифестација „Шумадија сајма“.

Осим такмичарског дела, фестивал ће имати и хуманитарни карактер, а новац који буде прикупљен симболичном куповином кулинарских специјалитета биће додељен корисницима народне кухиње, Колективном центру Трмбас, као и Центру за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“. Такође, новац од продаје официјелних такмичарских маџица биће дониран Фондацији B92 „Битка за бебе“.

- На територији града Крагујеваца је око 230 породица са децом које су корисници народне кухиње и зато позивам грађане да посете ову манифестацију и уживајући у купљеном специјалитету помогну оне којима је помоћ потребна. У недељу, 3. новембра, на сајму кувари-такмичари припремиће хиљаду оброка који ће бити дистрибуирани установама социјалне заштите - објаснила је Јасмина Недовић, члан Грађког већа.

КГастро фестивал биће одржан под покровитељством града Крагујеваца, уз подршку удружења „Мастер шеф Србија“, у сарадњи са јуниорским и клубом за даме удружења која окупљају еминентне експерте из области гастрономије и кулинарства.

На фестивалу ће се такмичити млади кувари (до 21. године) који

долазе из угоститељских школа Србије, Хрватске, БиХ, Црне Горе, Бугарске, Румуније, Македоније, Словеније, Грчке, Турске, Русије и Либана. Судије које одлучују о младом кувару, најбољем кулинарском тиму и најбољој школи кувања биће међународно признати професионалци са дугогодишњим искуством.

Осим такмичарског дела, фестивал ће окупити велики број поznatih kompanija као спонзоре, јер ће гости на сајму бити еминентни стручњаци гастрономије из иностранства, рекао је Дејан Дачовић, директор сајамских манифестација и додао да је овај први КГастро фестивал добио подршку најелитнијих удружења гастрономије.

Најављен је и долазак Гарија Филија, члана Британске асоцијације кувара, а према речима организатора такмичење ће посетити Кимберли Брук Браун, представница фонда Мишел Обама, иницијатор програма „Кувари у школама“, представници краљевске породице Кађарђорђевић, надлежних министарстава и организација, представници локалне самоуправе, туристичке организације и Привредне коморе Србије.

За време овог фестивала Грађска туристичка организација Крагујевца ће на штанду у сајамској хали промовисати туристичке потенцијале града и околине пропагандним материјалом и сувенирима. Такође, биће организована водичка турा за госте из иностранства и дегустација традиционалних специјалитета из наших крајева.

Поред такмичарског дела, у оквиру фестивала биће одржан и низ едукативних радионица - резбарење воћа и поврћа, прављење фигура од леда, предавање о зачинима, ножевима, обука за сомелијере, баристе, представљање традиционалне српске кухиње.

ФОРУМ ЖЕНА ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Хеклале за председника

Недавно је председник Србије Томислав Николић, заборављајући на чињеницу да жене данас раде, врло често и саме издржавају породице, послао јасну поруку која жене представљају као неактивне чиниоце друштва, сматрајући примереним да напомене да су заборавиле на хеклање и ручне радове.

Због поруке коју је председник послао лично женама, Форум жена Грађког одбора Демократске странке 23. октобра у центру града организовао је акцију хеклања и израде ручних радова.

- Као социјално одговорне и активне у друштву, одлучиле смо да започнемо акцију хеклања пред грађанима и позивамо чланице Српске напредне странке и прву даму, која је наша суграђанка, да нам се придружи. Желimo да пренесемо поруку грађанкама и грађанима даје политика Томислава Николића политика која подстиче на неравноправност полова, што је противно У

УЖИВАЊЕ У РУЧНИМ РАДОВИМА, У УЛИЧНОЈ ВАРИЈАНТИ

ставу, закону и начелима демократије, истакла је Нина Виторовић, поверилица Форума жена.

Поводом изјаве председника да када није имао шта да ради читао је књиге, нагласиле су да је и читање књига рад, а не само разонода у доколици.

ПРАВО ВРЕМЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ГРИПА

Стигле вакцине

Пацијенти, по препоруци лекара, вакцине могу добити у својим здравственим станицама, бесплатно

јавио на нашем подручју, портпапролка Дома здравља др Гордана Дамњановић не може да прогнозира да ли ће Крагујевчани ове године показати веће интересовање за овај вид заштите него лане када је, због афере око увоза вакцина и спекулација о њиховом лошем утицају на здравља, одзив био слабији од уобичајеног.

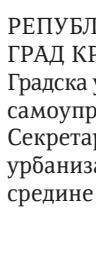

да се вакцинишу и запослени у јавним службама, пацијенти који се налазе на стационарном лечењу и особе које бораве у установа социјалне заштите.

Пошто је вакцинација тек почела, и с обзором да се грип још није по-

Др Дамјановић подсећа да вакцину никако не би требало да приме пацијенти који већ имају преходну или неки од симптома грипа, јер ће уносом ослабљеног вируса само поштити стање.

J. C

1. JUNIORSKI
INTERNACIONALNI
KULINARSKI KUP
& COMPETITION BOX & ONE MASTER CHEF KITCHEN
BUSINESS & EDUCATION EXPO
OD 1. DO 3. NOVEMBRA 2013.
ŠUMADIJA SAJAM,
KRAGUJEVAC, SRBIJA
SUPPORTED BY MASTER CHEF
JCC
GASTROMAG
SUMADIJA SAJAM, 34000 KRAGUJEVAC, SRBIJA, SAVS KOVAČEVIĆA 88, +381 (0) 34 903 500
+381 (0) 63 17 68 332, E-MAIL: FESTIVAL@GASTROMAG.RS

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ
ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ
ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Грађска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носилац пројекта "Папир Сервис ФХБ" д.о.о. из Београда (Умка, ул. Тринаестог Октобра бр.1), поднео захтев за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Центар за складиштење и третман неопасног отпада (папир, картон, ПЕТ и фолије) – радна јединица Крагујевац, чија се реализација планира на кп.бр. 1506 КО Крагујевац 1 (ул. Складишни центар, зона привређивања – Радна зона 2 Лепеница), Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа – Грађска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 31.10.2013. до 11.11.2013. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

„ЕНЕРГЕТИКА“ УВОДИ НАПЛАТУ ПО КАЛОРИМЕТРУ

Ценовник познат од Нове године

За првих 3.000 корисника којима су уграђени калориметри „Енергетика“ од Нове године почиње наплату према утрошку топлоте, а корисници још нису упознати по којој цени ће плаћати грејање. Топлана обавештава да један мегават топлотне енергије кошта 4.153 динара, уз фиксне трошкове од 9,75 динара по кубику стана и да ће ценовнике на време доставити, али досадашње искуство показује да су рачуни приближни као и када се плаћа по квадрату

Пише Јаворка Станојевић

Близу 20.000 крагујевачких домаћинстава и нешто више од 1.300 потрошача из категорије привредних и друштвених делатности, прикључених на систем даљинског грејања, у предстојећој грејној сезони може очекивати увећане рачуне. Ако Градско веће одобри захтев „Енергетике“ која је прво тражила поскупљење од 17,9, па спустила за три процента, рачун за стан од 50 квадратних метара би требало да буде виши за око 300 динара месечно.

Ова рачуница важиће, међутим, само до краја 2013. године, пошто „Енергетика“ почетком наредне намерава да почне наплату према потрошњи. На овај начин једини крагујевачки снабдевач топлотном енергијом испоштоваће законе о енергетици и енергетској ефикасности, али и организације потрошача које сматрају да је плаћање потрошног најпоштеније.

Увођење калориметара требало би, такође, да задовољи немачке партнere који су кредите за реконструкцију топловодне мреже условили мерењем појединачне потрошње, верујући да ће се тако избегнути непотребно расипање енергије коју много богатије земље штедљиво троше, и смањити загађење средине.

Иако је законодавац, уважавајући исту аргументацију, све топље у Србији обавезао да наплату по утрошку почну 2015. године, у крагујевачкој „Енергетици“ су пре почетка ове грејне сезоне успели да, повећајем броја уграђених калориметара са 800 на 3.000, обезбеде мераче потрошње већег броја корисника. Напомињући да још увек постоје малобројни корисници у чије домове, због објективних разлога, није било могуће ући, директорка маркетинга Зора Лазић каже да су сада створени сви услови да се у читавом граду истовремено примени нов систем наплате грејања.

Обавештење пре рачуна

То што је „Енергетика“ спремна да им наплаћује оно што потрошне не значи, међутим, да су и Крагујевчани, навикнути да температура у њиховим становима зависи само од топлане, припремљени за најављене измене. Пошто их искуство учи да ништа не долази бесплатно већина сумња да ће их калориметри, које им је „Енергетика“ обезбедила без наплате, скупо коштати.

Страховања да ће их почетак мерења и наплате потрошње удаљити по цепу мањом узрокованом недовољном информисањем. Јер, до сада им, осим радника који су очитали калориметре и обавестили их да се мења систем наплате, нико није објаснио како ће то утицати на њихове рачуне. Грађанима, такође, смета што нису добили упутства о могућностима контроле и регулације потрошње. Због тога већина са забљлом очекује

је предстојећу зиму која би, према неким најавама, могла да буде изузетно хладна.

У „Енергетици“ не сматрају да има разлога за бригу јер ће, како тврди директорка маркетинга Зора Лазић, пре него што почну да им стижу нови рачунчићи грађани уз обрачуне, у писаној форми, добити све потребне информације. Оно што би, уз обавештење, могли да добију неки потрошачи је губитак привилегија да се у сред зиме по кући шетају у мајицама и држе отворене прозоре не водећи рачун за колико такав конфор кошта.

Пошто су се до сада на шалтерима „Енергетике“, тражећи додатна појашњења о томе да ли ће морати да плате грејање изнад прописане температуре, најчешће појављивали су управо потрошачи којима годинама није нимало сметало што су им станови прегрејани, из овог предузећа поручују да таквих ситуација у будућности не би требало да буде.

Према речима Зоре Лазић раднице „Енергетике“ већ раде на регулацији мреже како би свим потрошачима обезбедили оптималну температуру, а самим тим и најмању потрошњу. Да би сваки стан био прописано загрејан и како би сви корисници били у равноправ-

ЗА САДА СУ РАЧУНИ КОЈЕ ПЛАЋАЈУ ПАУШАЛЦИ И ПО ПОТРОШЊИ ИСТИ: ЗОРА ЛАЗИЋ

ном положају „Енергетика“ планира да у наредна три месеца направи пажљиву анализу свих рачуна.

- То практично значи да ћемо до Нове године читати свих 3.000 мерача и правити обрачуне за сваког корисника, али да рачуне нећemo слати потрошачима. Ти рачуни ће служити једино нама као показатељи где је потребно вршити корекције протока, односно показивати где се може смањити, а где се мора појачати поток топле воде. На овај начин би требало да се температура у свим становима доведе на прописаних 20 степени са законским дозвољеним одступањима од два

НА РАДИЈАТОРЕ ТРЕБА ПОСТАВИТИ РЕГУЛАТОРЕ ТОПЛОТЕ

степена у плусу, или минусу. Тако да када то завршимо, очекујем да би до краја године посао који би свим потрошачима требало да обезбеди оптимално грејање станова, уз највећу уштеду, могао да се приведе крају, почевши да шаљемо рачуне који ће бити одраз потрошње, каже наша саговорница, најављујући старт новог начина плаћања од јануара 2014. године.

■ Потребна уградња регулатора

Оно што би корисници топлотне енергије, такође, требало да знају је цена, односно по ком тарифном

систему ће им бити обрачунавана утрошена енергија. Иако је ценовник по коме један мегават топлотне енергије кошта 4.153 динара, уз фиксне трошкове од 9,75 динара по кубном метру стана

познат, грађанима не навикнути на овај начин плаћања овај податак мало значи. Пошто немају искуства у мерењу потрошње топлоте већина не зна колико један мегават може да загреје, односно, колику потрошњу би могли да очекују.

Зора Лазић не може да каже колике рачуне могу очекивати потрошачи који живе у пресечном стану од 50 квадратних метара, који се обично узима као параметар, јер потрошња зависи и од положаја стана, материјала од кога је саграђен, изолације, дихтовања прозора. Једно

чиме располаже је податак да су, за сада, рачуни корисника који плаћају по потрошњи и паушалаци исти.

Наша саговорница, наиме, тврди да и једни и други, ако живе у поменутих 50 квадратима, месечно за грејање плаћају по 4.000 динара. Једина разлика је, каже, што једни плаћају потрошњу, а други грејни дан. Разрешавајући дилему да ли ће се, по преласку на мерење и наплату потрошње, грејање плаћати и у летњим месецима директорка маркетинга „Енергетике“ објашњава да ће рачуни и даље стизати током целе године, али ће на њи-

ма бити половина потрошене суме. Оно што потрошачима ипак остаје као дилема је да ли ће им, уколико у међувремену дође до повећања цена, друга половина бити обрачунавана по ценама која је важила у време када је рачун направљен, или ће се обрачунавати по тренутном важећој тарифи.

Пошто до почетка примене новог начина плаћања грејања имају три месеца грађани ће имати довољно времена да се информишу о детаљима везаним за обрачуне. Они који би овај период желели да искористе како би се припремили за штедњу имају доста послса, али и материјалних издатака. Пошто од „Енергетике“, осим постављања калориметара и регулисање протока, не могу очекивати ништа више потрошачи ће индивидуалну потрошњу, уколико то желе, морати да смањују о свом трошку.

За то ће им бити потребни посебни регулатори који се стављају на радијаторе и омогућавају подешавање температуре у свакој просторији. Иако се цена једног није вишила од 1.500 до 2.000 динара многим Крагујевчанима ће и овај издатак бити превелики, па ће одустати од штедње.

Могућност да размишљају да ли им се исплати да улажу у регулаторе топлоте имају, међутим, само потрошачи који живе у приватним кућама, јер је у стамбеним зградама немогуће израчунати колико је неко био штедљив. Разлог је чињеница да калориметри уградњи у подстаницама мере укупну потрошњу зграде, а наплату се врши тако што се укупна потрошња расподели на станаре у зависности од површине стана.

■ Узми или остави

Организације потрошача које се залажу за наплату потрошеног и равноправан третман свих корисника не виде ништа спорно у потезима топлана које потрошаче стављају пред свршен чин. Петар Богосављевић из Организације потрошача Србије, наиме, тврди да испоручиоци топлотне енергије нису дужни да траже пристанак корисника за измену система наплате. Потрошач, према његовом тумачењу, има једно право да, по принципу - узми или остави, одустане од даљег коришћења даљинског грејања.

- Да би одлучио да ли ће наставити да се греје после промене на

чина плаћања сваки корисник мора благовремено бити обавештен о свим последицама које промене доносе. Ако процени да му то не одговара, или да неће моћи да поднесе нове трошкове, потрошач има право да тражи раскид уговора са топланом, каже Богосављевић.

Ово право, међутим, тешко може остварити становници стамбених зграда у којима је систем грејања такав да су станари међусобно повезани. Зора Томић каже да би у том случају станар морао да има сагласност свих комшија и да сам плати израду пројекта за искључења који, потом, мора да овери и преда „Енергетици“.

Пошто је реч о скупој и компликованој процедуре мало је вероватно да ће се становници стамбених блокова искључивати са мреже. Међутим, иако се даљинско грејање још увек сматра најефтинијим и најкомфорнијим, „Енергетика“ у последње време бележи и захтеве за искључење потрошача из приватних објеката и привреде. Зора Томић објашњава да од парног грејања мањом одустају грађани који нису у стању да плаћају рачуне. Зато, каже, траже да им се искључи део куће, а има и захтева за потпуним искључењем.

МАРКЕТИНГ

marketing@kragujevacke.rs

телефони
333 111
333 116

www.erstebank.rs

Erste telefon: 0800 201 201, 060 79 79 000

Erste štednja je recept nenadmašen već dva veka.

Čestitamo
Svetski dan
štедnje

Usavršite Vašu umetnost štednje za kratko vreme na sladak način. Ako mislite da ne znate da štedite probajte jednu od Erste štednih aroma koja najviše odgovara Vašem ukusu. Svim sadašnjim i budućim Erste štedišama čestitamo 31. oktobar - Svetki dan štednje. **Prva banka s drugim pogledom.**

ERSTE
Bank

Kod nas ste uvek prvi.

PIRAEUS ŠTEDNJA

ODLIČNE KAMATE,
POSEBNI TIPOVI ŠTEDNJE
SA DODATNIM POGODNOSTIMA

TABLET NA POKLON

ZA SVAKI ŠTEDNI ULOG
U IZNOSU OD 50.000* EVRA I VIŠE
OROČEN NA MINIMUM 3 MESECA

SVE NIJANSE ŠTEDNJE

IZABERITE ŠTEDNU KOJA SE NAJBOLJE SLAŽE SA VAŠIM ŽIVOTNIM STILOM!

*Akcija važi samo za depozite položene u periodu od 31.10. do 30.11. jedan poklon po klijentu.

0800 000 800 piraeusbank.rs

 **PIRAEUS
BANK**
OTVORENA ZA VAS

НОВИ ПРОГРАМ НА ОДСЕКУ ЗА ФИЛОЛОГИЈУ

Десет студенкиња италијанског језика

На ФИЛУМ-у је 21. октобра почела настава за прву групу студената италијанског језика. Изводи се у сарадњи са италијанским универзитетом „Алдо Моро“. Прву групу чине десет девојака, а све се надају да ће доласком „Фијата“ имати веће шансе да се запосле

Mилица Обреновић је у јунском уписном року уписала Филолошки факултет у Београду. Одувек је волела егзотичне језике, а крагујевачки ФИЛУМ није задовољио њене жеље. Међутим, када је почетком октобра расписан конкурс за прве студенте који ће моћи да студирају италијански језик у Крагујевцу, решила је да се испише са београдског и покуша да студира баш тај језик на нашем факултету.

- Још док сам била ученик средње школе очекивала сам да се отвори одсек за италијански језик, али пошто се то није десило уписала сам јапански у Београду. Када је расписан конкурс одмах сам одлучила да покушам. Такође, много су веће шансе да се запослим са знањем италијанског језика, због „Фијата“ и других компанија, али и зато што смо прва генерација студената. Сматрам да је италијански сада далеко перспективнији језик од других, нарочито у Крагујевцу, објашњава једна од десет

студенкиња италијанског језика. Са њом се слаже и Ана Петровић, која је већ завршила шпански језик, али је због немогућности да пронађе посао одлучила да упише италијански. Каже да нема намеру да ради у „Фијату“, али да се њиховим доласком повећала потреба за преводиоцима, па и то може бити једна од опција.

Многи отварају новог програма на Одсеку за филологију објашњавају управо доласком италијанске компаније у Крагујевац, али Владимир Поломац, шеф овог одсека, истиче да је жеља за увођење италијанистике постојала већ дуже време

МИСЛЕ ДА СУ ОДАБРАЛЕ ПРАВИ ЈЕЗИК: МИЛИЦА ОБРЕНОВИЋ И АНА ПЕТРОВИЋ

ме, али да се до сада нису стекли услови. Највећи проблем су били кадрови, јер да би се отворио нови одсек неопходно је да 70 посто наставе обавља сопствени кадар.

- У решењу проблема су нам највише помогли ректор Слободан Арсенијевић и проректор за међународну сарадњу Ненад Филиповић, који су, захваљујући сарадњи са универзитетом „Алдо Моро“ у Барију, обезбедили неопходне професоре. Они ће, такође, држати курсеве језика и радницима у „Фијату“, па ће компанија покрити део њихових плату, истиче Поломац.

Тако ће, већ од следећег месеца, студентима у Крагујевцу предавати професори из Италије, а до тада, наставу ће држати професори са београдског факултета. За сада је сарадња са универзитетом „Алдо Моро“ само на нивоу размене професора, јер италијански факултет има одсек за српски језик и књижевност. Идеја је да факултет међусобно унапреде наставу ових језика, као и да се обезбеди размена студената.

Поломац објашњава да је идеја да се Одсек за филологију употребнији још неким европским језиком постојала одавно, али да је отварање „Фијатове“ фабрике био добар повод да се прича актуелизује и да се у неопходност увођења италијанског увере и они који су о томе одлучивали.

- Отварање овог одсека није важно само за

СТУДЕНТИКИЊЕ НА ПРВИМ ПРЕДАВАЊИМА

град већ и за читав регион јужно од Београда, јер ће задовољити постојеће потребе и за професорима и за преводиоцима. Ми смо пре три године кренули са италијанским као другим језиком, а после и као факултативним, да би испитали интересовање и показало се да је оно на факултету велико, објашњава Поломац.

Сигурно је да би, да је конкурс расписан у јунском року, интересовање било далеко веће, али у октобру су се готово сви уписали на жељено факултете. Зато се на овај програм пријавило само 13 кандидата, а примљено је десет девојака, док се за следећу годину планира двоструко већи број уписаних студената.

- Следеће године ће упис бити у редовном термину и биће на располагању више места. Интересовање је велико, па би могли да упи-

шемо и 50 студената, али за тиме нема тржишне потребе, па ћемо ићи на квалитет и мањи број студената. Идеја је да сви могу по завршетку студија да се запосле.

Новина је да ће студенти италијанског други језик учити шест семестра уместо четири, како је до сада било. То је нова тенденција, коју ће покушати да уведу на све одсеке, јер је идеја да се студенти готово подједнако служе научним језицима.

Настава за овогодишње студенте започела је 21. октобра, а за ове потребе Факултет инжењерских наука уступио је ФИЛУМ-у додатну учионицу. Студенти су задовољни, кажу да су задовољни организацијом, једва чекају да упознају професоре из Италије и мисле да ће им познавање италијанског олакшати пут до радних места.

Биоље ГЛИШИЋ

МЛАДУ ТЕНИСЕРКУ СПОНЗОРИШЕ „МЕГЛЕ“

Препознали квалитет, визију и рад

Сара Чворовић успесима на турнирима привукла пажњу компаније „Мегле“, која је од почетка овог месеца њен спонзор. Сада „Мегле“ и Сара заједно на тениским теренима промовишу идеју о здравом животу, а пред Саром је велики изазов - улазак у професионалне воде

O успехима наше младе суграђанке, тенисерке Саре Чворовић (14), писали смо и раније, посебно после турнира у Риму „Лемон бол“, на којем је, у великој и јако међународној конкуренцији, остварила запажени успех. Један други турнир, али и њен таленат, рад и залагање привукли су недавно пажњу не само спортске јавности него и компанију „Мегле“, која ће од сада као покровитељ „стајати уз њу“ на путу ка врховима белог спорта.

На турниру за сениорке, који је у Крагујевцу, 6. октобра, одигран на теренима Тениског клуба „Пума“, Сара је играла са играчicom које су и пет година биле старије од ње. И стигла до финала.

- У овим годинама то је велика разлика. Играла сам пуно финала, али је ипак другачије бити у финалу до 14 или 16 година, а потпuno ново искуство са сениоркама. Нисам знала ко су те играчице, како играју, а да и не спомињем колико су физички зрелије, психички стабилији, искусније, смиreno анализирају своју игру на недавном турниру наша саговорница.

Иако је до сада наступала на десетак међународних турнира у, само ове сезоне од маја на три у Араду, Клужу, Солуну, Умјату, Улцињу, Никшићу, Суботици, Чачку, Новом Саду, Панчеву..., турнир у Крагујевцу издава као посебан доживљај.

Сарин отац Дејан каже да му је изузетно драго што је на том токомичној још

неко препознао оно чему су они годинама тежили, а то је „јурење резултата“ већ про-моција здравог, спорстког живота пре свега.

■ „Најбоље од млека“ и од тениса

Комплименти нису изостали ни од стране нових спонзора, људи из компаније „Мегле“:

- Од свог оснивања на српском тржишту компанија „Мегле Србија“ је отворена за сваку сарадњу која је у складу са критеријумима и вредностима компаније. Тако је спремна и да се укључи, преузме обавезу и пружи подршку институцијама и пројектима, разним културним и спортивним догађајима кроз које комбинује свој успешан и динамичан раст са друштвеном одговорношћу.

Посебну пажњу и задовољство „Мегле Србија“ поклања појединачним пројектима и личним успехима који дају допринос Србији у виду њеног промовисања и представљања Европи и свету, изјавио је тим поводом Бранимир Богдан, генерални директор „Мегле Србија“.

Тако се „Мегле Србија“ захваљује и честита Саре Чворовић на постигању одличних резултата на спорском токомичној у тенису и промовисању компаније у свету спорта. Заузврат, Сара ће њихов грб и лого носити и на тај начин их промовисати на бројним тениским теренима у Србији и иностранству.

Дакле, комбиновано „најбоље од млека и од тениса“.

По речима Сариних родитеља, који и даље остају њени главни финансијери, компанија „Мегле“ је препознала нешто што свих ових го-

САРА ЧВОРОВИЋ И БРАНИМИР Богдан, ДИРЕКТОР „МЕГЛЕ СРБИЈЕ“, ПРИЛИКОМ ПОТПИСИВАЊА УГОВОРА О СПОНЗОРСТВУ

области који води ка том циљу. Пре свих, ту је тренер Зорица Петров из Београда, па професор антропомоторике на београдском ДИФ-у Зоран Пајић, спаринг партнерија Ђорђа Јовановић, који је већ пуне три године тренира са њом и Драган Јанчић Гаги, физиотерапеут, који је већ четврту годину у овој прилици. Здравствено-медицински тим заокружен је доласком доктора Дејана Јеремића.

- То ће бити круна њеног и нашег рада, покушај да се од наредне сезоне огледа у професионалним водама. Већ од наредног априла, први флујчес турнири показаје да ли је споменута и спремна да буде професионална играчица, цени отац Дејан, додајући да су њихове будуће обавезе да Сара представља „Мегле“ на турнирима, а њихове - неопходна помоћ да набројани тим на целу са младом тенисерком функционише беспрекорно.

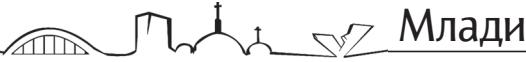
Сара, скромно, уз дечији осмех, потврђује да је спремна да се после напорног рада и озбиљних кондиционих припрема наредне сезоне огледа са професионалцима. До сада јој је све замишљено и зајртано полазило за руком.

Тенисом се бави од пете године. Већ пет година је члан овдашњег Тениског клуба „Радо“. Ванредно похађа школу, ученик је друге године Друге гимназије, спортивски смешт и одличан је ћак. Поред свих спортивских обавеза, у основној школи је била вуковац. Могла би и сада, само попут „результатата на прву лопту“ у спорту ни у школи не „гања баш све петице“. Све са мером, вољом и на време.

Зоран МИШИЋ

САРА СА КОЛЕГИНИЦОМ НА ТУРНИРУ У УМАГУ

ВЕЛИКА БУРА ОКО МАЛЕ МАТУРЕ

Тек сад се ништа не зна

Иако је концепт завршног испита усвојен пре три године, око њега се тек ових дана ломе копља. Министар просвете даје збуњујуће изјаве, против увођења нових предмета су сада и странке које су за закон гласале, а родитељи осмака, ђаци и наставници збуњено чекају расплет

Мванима има троје деце. Син Страхиња иде у четврти разред гимназије, млађи Петар у истој школи похађа први разред, а најмлађа Сара је осмакиња.

- Иако су своје троје одлични ђаци, понекад ми се чини да су све реформе образовања протутњале кроз моју кућу. Страхиња је за упис у средњу школу полагао пријемни из српског и математике. Са Петром сам прошле године прошла кроз ону трутну одлажања и поништавања резултата мале матуре. Знала сам да ме са Саром све поново чека ове године, али нисам очекивала да ће притисак кренути већ у септембру.

Сара се још увек не узбуђује много, али од вести које слушам мене већ боли глава. Још прошле године је било приче да ће деца полагати неколико предмета. Радили су и неки пробни тест чије резултате никада нисмо сазнали. Питала сам разредног старешину зна ли се шта ће деца полагати, а као одговор сам добила само слегање раменима, прича Ивана.

У истој недоумици је још хиљаде родитеља у Србији чија деца су у септембру кренула у осми разред. Од министра просвете стижу опречне информације, у школама више нису сигури ни на који начин ће мала матура бити организована ни који ће се предмети полагати, а покренута је и кампања да се примени на Правилника о полагању завршног испита у основној школи одложи за још коју годину.

Захтевима да се на завршном испиту положај само тестови из српског језика и математике придржио се и овдашњи одбор Српског покрета обнове.

„Несхватљиво је да пре увођења овог новог експеримента у нашу просвету није консултована струка. Школска година је увек почела,

са новинама се закаснило и нико не ма право да ћаке овог узраска излагаје стресу, да се сада морају уместо за два, припремати за чак седам предмета. Градски одбор СПО стога апелује на просветне власти да по хитној процедуре измене спорни Правилник о полагању завршног испита, да буде враћено полагање два предмета како је било и до сада, и да се деца одмах заштите од страха и неизвесности којима су изложена због премиšљања и одувлачења надлежних“, закључује се у саопштењу ове странке.

Миодраг Стојковић, председник Ресорног одбора Демократске странке за науку, такође је најавио да ће ова партија предложити да ученици на малој матури и ове школске године полажу само матерњи језик и математику.

- Предлог да ученици решавају и трећи тест је бесmisлен. Он не решава проблеме настале после овогодишње мале матуре и представља додатно оптерећење за децу, наставнике и кућни буџет. О стресу и оптерећењу деце да не говоримо, јер то нема цену, рекао је за „Данас“ Стојковић.

Чињеница је, међутим, да оваква мала матура није баш уведена на пречац. Правилник о програму завршног испита у основном образовању донет је још 2011. године. Ниме се предвиђа да се на малој матури „процењује колико је ученик током осмогодишњег школовања овлађао знањима и умењима из матерњег језика, математике, историје, географије, биологије, физике и хемије“. Садржај завршног испита се постепено мења, по обиму и структури. Најпре је повећаван број непознатих задатака, да би ове школске године био повећан и број предмета који се полажу.

■ Министар долио уље на ватру

Садашњи осмаци у мају су имали и пробно полагање теста из срп-

ПРОШЛОГОДИШЊЕ ПОЛАГАЊЕ МАЛЕ МАТУРЕ У ОШ „РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ“

ског језика и математике, али и комбинованог теста који су чинила питања из историје, географије, биологије, физике и хемије.

По речима Горана Јоксимовића, саветника у Школској управи овакав концепт мале матуре припрема се већ пет година и ни за кога не би требало да буде изненађење:

- У питању је нешто што је најављено, законом усвојено, тачна правила игре се знају и за сада немамо никаквих званичних најава да ће се од прописаног концепта одустати. Ни на који начин овај испит не треба за децу да буде стресан, јер су тестови састављени од питања из градива које су учили током школовања.

Питање је, међутим, које ће предмете садашњи осмаци полагати на завршном испиту. Нови министар просвете Томислав Јовановић требало је да да „завршну реч“ на који начин ће бити организован завршни испит, колико тестова ће ђаци полагати, да ли више или један који ће обухватити питања из свих предвиђених предмета, на који начин ће бити бодовани... Уместо тога од њега је стигло неколико опречних изјава које су додатно узбуркале духове.

Најпре је заступао тезу да ће ђаци требало да полажу само српски и математику, затим да ће поред ова

два полагати и један тест из опште културе, а онда и да сигурно неће бити седам предмета и да деца неће бити много оптерећена, нити ће бити потребе да се додатно ангажују наставници да би се она припремила за испит.

■ Више предмета - веће шансе

Поједини медији, међутим, бруже о томе да деца не знају који од тридесетак уџбеника, који су им потребни да се подсете градива, пре да дохватају.

По речима Милијаде Живић Илић, психолога у ОШ „Радоје Домановић“, и једно и друго представља размишљање у погрешном правцу.

- Оно на шта се завршни испит никако не сме вратити јесте на практику коју смо имали раније - да се све сведе на навежбање и учење напамет задатака које ће имати на тесту. Треба обезбедити квалитетан систем у коме ће исти услови важити за све, који подстиче децу да усвајају базична знања која ће им трајно остати. Тест треба да буде конципиран тако да садржи више питања која су из основног нивоа. У том случају ни полагање теста из више предмета није проблем. Чињеница је, додуше, да у претераној шуми информација којом су претрпани сви предмети деца губе компас и не умеју да разлуче битно од небитног.

У овом моменту оно што највише фрустрира децу, родитеље и нас који радимо у школама је неизвесност. Летошње поништавање мале матуре само доприноси надању да ће се од концепције која је правилником одређена одустати, објашњава наша саговорница.

Слично је и становиште Весне Ђурђевић, наставнице српског језика у овој школи.

- На малој матури деца полажу градиво које иначе уче у школи и она ни на који начин не би требало да представља неки додатан терет, нити има разлога за неко посебно припремање. Оно што оптерећује је недостатак информација и фама која се последњих недеља направила, каже ова наставница.

Добринка Милосављевић, наставница физике, чак сматра да је систем у коме деца полажу више различитих предмета знатно праведнији, пошто свако добија шансу да се искаже у области у којој је најбољи, а тиме добије и више бодова.

На жалост, мало је оних који у овом моменту размишљају на тај начин. Чак и од неких угледних професора универзитета може се чути да када се већ пријемни за факултет организује тако да питања буду унапред позната - треба то дозволити и осмацима.

Марија ОБРЕНОВИЋ

НЕЗАПОСЛЕНОСТ МЛАДИХ

Држава мора да помаже

На незапосленост младих највише утичу стање у привреди, неодговарајуће образовање, недостатак практичних знања, кажу анализе Центра за развој Србије

Од 20.374 незапослених, колико их има на евиденцији овдашње филијале Националне службе за запошљавање, 5.068 је млађе од 30 година, док у Србији половина млађих од 24 године нема посао. Да велики број младих нема посао већ је позната чињеница, а какве су им перспективе за запошљавање могло се чути на трибини коју је прошлог петка у Дому омладине заједнички организовали Центар за развој Србије и НВО „Миллениум“.

По речима Лазара Марићевића из Центра за развој Србије, идеја ових трибина, које су за представнике омладинских организација, локалних самоуправа, служби за запошљавање, као и различитих агенција које се овом облашћу баве организоване у неколико градова, је да се сагледају

сви проблеми, а након тога формира документ сличан европској „Гаранцији омладини“ и понуди властима на нивоу државе.

- Европски парламент је, увидевши да неизапосленост младих постаје све већи проблем, усвојио резолуцију „Гаранција омладини“. Примена почиње наредне године, а циљ је да се младима који четири месеца након завршеног формалног образовања или губитка по-

сле не успеју да нађу ново запослење понуди алтернативни посао, даље образовање или стицање занатских вештина. За овај програм биће издвојено шест милијарди евра, а свака држава треба да нађе начин како да их спроведе у складу са сопственим посебностима. У принципу, то су програми слични онима које овде спроводи Национална служба за запошљавање, каже Марићевић.

Анализа стања у Србији коју је Центар спровео показује да на незапосленост младих највише утичу стање у привреди, неодговарајуће образовање и недостатак практичних знања.

- Нови закон о раду требало би да делује подстичајно, али ако буде усвојена мера замрзавања запошљавања у јавном сектору то ће додатно утицати на незапосленост младих. Наиме, сваке године из јавног сектора природним одливом оде три процената запослених, то је каква-таква шанса за младе.

Држава никако не би требало да одустаје од субвенционисања различитих програма који доприносе запошљавању у јавном сектору то ће додатно утицати на незапосленост младих. Наиме, сваке године из јавног сектора природним одливом оде три процената запослених, то је каква-таква шанса за младе.

Процене Центра кажу да ће се наредних година најлакше запошљавати мајстори различитих профиле, геронтодомаћице, дизајнери кукиња, хотелијери и различити профили услужних радника са низим степеном образовања. Међу високообразованим до посла ће и даље најлакше долазити стручњаци за информационе технологије и људи који знају да раде са захтевнијим рачунарским програмима.

М. ОБРЕНОВИЋ

ПИСМА

Базен у Палиулама

Крагујевачка периферија Палиулле пре више од 70 година, као индустријско-раднички крај, имала је базен за купање и тенис и гралиште. После ослобођења, педесетих година, базен је затрпан земљом и тај простор је дивље насељен избеглицама, Ромима са Косова. Уз то је постао простор за сметлиште и опасност да буде узрок разних заразних болести.

У исто време град је добио отворени и затворени базен за купање, као и ватерполо познати и успешни тим. Лепо је то и савремено! Али исто тако било савремено, хумано-хигијенски и лепо да Палиулле добију ревитализиран базен за потребе десетине хиљада становника и индустријског комплекса „Фијат-Застава“ и Наменске...

Зато апелујем на градску и републичку јавност и одлучујуће факторе да утичу за планирање и реализацију ревитализације базена у Палиулама за потребе тог значајног краја града.

Малиша Вардачић, архитекта

Браво за полумаратон

Кроз неколико година 20. октобар 2013. године у Крагујевцу вејоватно ће бити уписан као историјски дан у промоцији здравог начина живота. Тог дана у Крагујевцу је одржана прва улична трка, први полумаратон, а надамо се у скоријој будућности и маратон, чиме ће наш град бити уцртан раме уз раме са многим метрополама света на мапу организатора тако картазичног догађаја, попут Атине, Бече, Њујорка и других, као најмасовнијег и најатрактивнијег спортско-рекреативног карневала где се на старту појави и неколико десетина хиљада учесника, а поред стазе и неколико стотина хиљада обожавалаца трчања.

Сви они који су својом визијом и маштом асфалтирали стазу дугу 21 km тако чврстим материјалом за све, а посебно за младе, а не материјалом где ће при сваком следећем кораку њихова нога пропадати у тунел животног безнађа олицен у наркоманији, дувану, алкохolu, заслужују све похвале.

Желим да напоменем да сам ове године био учесник како новосадског тако и београдског маратона - полумарата и са правом, без трунке пристрасности, могу рећи да Крагујевцу у погледу организације тако престижне манифестије могу да позавиде баш ти градови. Свака којица у организационом мозаику крагујевчког полумаратона била је на свом месту. Од старта до циља било је све беспрекорно, велики број учесника, скоро 200 у полумарatonу из више земаља, што говори да спорт не познаје границе, расу и веру и да он најприродније спаја људе.

Сви Крагујевчани заљубљеници у трчање посебну захвалност што је наш град добио уличну трку дугују, пре свих, проф. Ненаду Луковићу, главном организатору, који је како сам каже, годинама маштао и сањао овај сан и у који је уложио више од себе самог да би све ово остварио. Похвале заслужују и многи други, његови сарадници, пријатељи и бројни спонзори који су му несебично помогли да оствари циљ који је себи пре много година зајртао.

На крају поручујем свима да се баве спортом било професионално или рекреативно јер ће тако из сеbe отерати сву негативну енергију, биће испуњени и спокојнији од других за било коју психофизичку активност, што значи да ће бити здравији. Нека се сете сваке изговорене речи у поруци шездесетпетогодишње Американке Дајане Нижад после надљудског подвига, ка-

Хроника

Јахач брутално тукао коња

Сплетом околности, 26. октобра, око 23 сата, присуствовала сам бруталној сцени у самом центру града (Код крста), где је пијани јахач са крагујевачког хиподрома пред сведоцима брутално тукао коња. Случај сам пријавила полицији и из разговора сазнала да нисам једини која је имала потребу да реагује на овакву узнејимирујућу сцену.

Молила бих Вас да известите о овом догађају јер ово није први пут да виђам коње са јахачима у пола ноћи који испољавају бруталност спрам немоћних животиња. Мислим да ово заслужује јавну пажњу.

Касија Миленковић

да је препливала 177 километара од Кубе до Америке, које гласе: „Да се никад, ама никад не предајете, да никада нисте превише стари да идете за својим сновима.“

Милован Луцић,
Сушајска 4/3, Крагујевац

(Де)мистификација митова

Премда постојање митова углавном није позитивно, јер нас одвраћа од реалности, разумевања властитог историјског наслеђа и сучавања са њим, митови су присутни у сваком народу и свакој заједници. Они настају и нестају, утичу на образовање, културу и уметност, а често су и ефикасна средства политичке манипулатије. У прошлих десетак дана деконструисана су ми два значајна мита везана за Крагујевац, али и мој интимни простор.

Први је везан за Немца - Јозефа Шушца који је одбио да изврши наређење да учествује у стрељању цивила у Шумарицама, 21. октобра 1941. године (по другој верзији овај племенини подвиг догодио се у Смедеревској Паланци, 20. јула 1941) и ту одлуку је платио својим животом. Немачки новинар Михаел Мартенс је, на основу више годишњег истраживања, књигом „У потрази за јунаком“ (објављена 2013.) доказао да је дотични Немац учествовао у Другом светском рату на територији Шумадије, али да нема доказа за његово херојско дело. Овај историјски мит спада у корпус тзв. „историје за помирење“ и слаје јасну поруку о потреби успостављања нових односа са некадашњим непријатељским немачким народом. Зато је овај мит одржаван као пожељан - деценијама после ослобођења је препричаван и пренешен ћацима кроз неформалне лекције из историје и литерарне темате, а постао је и тема филма о стрељању у Шумарицама.

Други мит спада у урбани миље Крагујевца и говори да је Џони Штулић приликом посете Крагујевцу 80-тих година, седећи у башти градске кафандре „Балкан“, смислио речи чуvene песме „Лепе жене пролазе кроз град“. Премда је овај мит имао мало реалних основа, спадао је моју омиљене и нисам пропуштала прилику да га преносим својим гостима из других градова, нарочито из земаља претходне Југославије. Међутим, после пројекције филма о групи СЕКСА, у оквиру овогодишњег КРАФ-а, упознала сам ауторку Инес Плетикиос, Џонијеву пријатељицу, која ми је дефинитивно распширила илузије о значају Крагујевца у стварању легендарних Џонијевих песама.

Наиме, када је трагао за речима песме намењене Опатијском фестивалу осамдесетих година, Џони је замолио за помоћ Бориса Леинера, бубњара „АЗре“. Овај му је одговорио да су у Опатији „добри комади“ који шетају ривом, свуда око, па је Џони тај податак искористио као окосницу будућег хита. Инес је 2005. године режирала феноменalan документарни филм „Кад Мики каже да се боји“ о Џонију Штулићу и јунацима његових песама. Када је завршила рад на филму потражила је свог давног пријатеља Џонија, како би добила његово одобрење. Џони већ деценијама живи у малом месту у Холандији, и то од социјалне помоћи. Налик је хипику, има дугу косу, живи у изгубљеном времену, са сру-

УХАПШЕН ОСУМЊИЧЕНИ ЗА РАЗБОЈНИШТВО И СИЛО

Због нагона обешчастио

Дејан М. (42) је ухапшен под сумњом да је припит силовао стајну наочиглед њеног непокретног супруга, а потом и опљачкао, узвиши им 2.000 динара, колико се нашло у кући

Брачни пар Р. Б. (77) и М. Б. (81), из Малих Пчелица, нашао се прошлог четвртка, 24. октобра, у вечерњим сатима, на мети сезонског радника Дејана М. (42) из Бићевца. Он је бануо у њихову кућу на улазна врата у видно алкохолисаном стајњу. Незвани гост није био наоружан, највероватније знајући њихове породичне прилике - да живе сами. До тих података није било тешко доћи, с обзиром да их познаје од пре извесног времена. У кућу им је долазио као надничар кога су анажовали већ двадесет пута за цепање дрва, баш као и сада, када им је сам понудио своје услуге. Изјавио је да се због алкохола узбудио! Жеља за сексом му је била примарна, па тек онда новац, бар тако је он рекао током истраге отворене у Вишем суду, као и то да није знао шта ради услед пијанства.

Иако није у први мах био вођен искључиво новицем, приметио је на столу новчаник, телефон и још неке ситнице и зато се фокусирао и на

новац. Када је затражио паре, одмах су му пружили 1.000 динара уз речи да немају више, не знајући да су његови апетити много већи. Ипак, жеља за сексом је пресудила у том тренутку, иницирана, по свему судећи, конзумирањем алкохола.

Да ли га је изнервирало што су га „подценили“ малим износом, па је кренуо да туче стајце или зато што се старица опирала пре и после сексуалног чина, још увек се утврђује. Ипак, и сам је претурао по њиховим новчаницама, верујући да имају више новца. Ни сам, сејући страх међу немоћним жртвама, није пронашао бог зна колико више од оног што су му сами пружили. Можда још око 1.000 динара.

После тога, овај четрдесетдвогодишњак обљубио је на силу стајницу пред њеним непокретним супругом, што јој је додатно отежало ионако јадну ситуацију.

- Ухапшени је старицу Р.Б. ухватио за руку, бацио на кревет и поцепао са ње одећу. Затим је свукао панталоне и пред њеним готовио непокретним супругом силовао несретну жену, док је она све време узалудно дозивала помоћ. Њено запомагање нико није чуо и нико ништа није видео, каже наш поуздан извор близак истрази.

НАКОН ПУЦЊАВЕ У ШУМАРИЦАМА

Ухапшен и други револвераш

Крагујевачка криминалистичка полиција идентификовала је и ухапсила и другу особу која је 14. октобра у поподневним сатима у Спомен парку „Шумарице“ ранила Д. И. (20), са пријављеним боравиштем у Крагујевцу. Пуцњима из ватреног оружја тада је убијен пас расе „стафордски теријер“. Због постојања основа сумње да је извршио кривична дела тешка телесна повреда, убијање и мучење животиња и неовлашћено држање оружја и експлозивних материја, ухапшен је ДАРКО Ж. (35) из Крагујевца. Због истих кривичних дела полиција је пре неколико дана ухапсила и Сашу М. (26), такође из Крагујевца.

Постоје основни сумње да су Дарко Ж. и Саша М. мотоциклом дошли

у Спомен парк „Шумарице“. Маскирани „фантомкама“ у једном тренутку пошли су према Д. И. и пуцњима из пиштоља убили пса, а Д. И. нанели по две прстрелне и устрелне ране у пределу ногу. Том приликом он је задобио тешке телесне повреде.

ПОЛИЦИЈСКИ СИНДИКАТ

Подршка радницима Аутосаобраћаја

Док возачи, путници и стајници дела града које је аутобусима блокира „Аутосаобраћај“ протестују, љутећи се и на полицију што не реагује и уклони барикаде, председник Полицијског синдиката Вељко Мијаиловић рекао је да је срамота што је Полицијски синдикат једина синдикална организација у Србији која је посетила раднике !Аутосаобраћаја“, који се боре за своју егзистенцију.

Наглашавајући да полиција раднике неће силом уклонити нити ће, како је naveо, ударати на свој народ, Мијаиловић је радницима поручио да имају стрлења, да ће надлежни завршити истрагу и открыти које уништи њихово предузеће. Он је изразио наду да ће агонија тих радника убрзо бити завршена.

ВАЊЕ СТАРИЦЕ

стару жену

По обављеном сексуалном чину, побегао је главом без обзира са скромним пленом. Међутим, његова срећа кратко је трајала, јер је за непуних 24 сата већ био са лисицама на рукама.

Лекари су констатовали да жена има лаке телесне повреде од туче, као и на гениталијама настале приликом силовања. Супружници су у полицији дали опис нападача, на основу којег је расписана потера за њим. У међувремену је и ухапшен, што нам је потврђено у Вишем тужилаштву.

Дејан М. је готово у потпуности признао кривично за које се сумњачи. По саслушању њему је одређен притвор до 30 дана, на шта се жалила његова одбрана. Иако је одлука у једном делу преиначена, оствароје је у притвору.

Супружници нису могли да се изјасне зашто су се баш они нашли на путу овог младог човека, јер нису имућни. Изјавили су да је када је одлазио од њих, запретио да ће их побити уколико га пријаве полицији. Старица је рекла и то да јој је понижење утолико теже пало што је њен болесни супруг био принуђен да гледа иживљавање насиљника над њом.

E. J.

КРАГУЈЕВАЧКА РЕАКЦИЈА НА САХРАНУ ЈОВАНКЕ БРОЗ

Пинки није видео само Тита

Док је у „Кући цвећа“ уз звуке итало-левичарске песме „Бела ћао“ (најбоља интерпретација Борис Дворник у филму „Мост“) поред највећег сина некадашњих југословенских народа и народности сахрањена и његова животна сапутница, данима пре и после тог чина медији су нас бомбардовали детаљима из живота тек почивше Титове супруге.

Са некадашњом, политички било коректно рећи „првом другарицом“, а не првом дамом, опраштавају се и знани и незнани, јавне личности, обични, мали грађани покорни, стари и млади, људи за које не бисте могли да претпоставите и да су чули за Јованку Броз, девојачко Будисављевић, а камоли имали изграђени однос њој и њеним проблемима.

Небројене жалопојке, кајања и посипања пепелом њених бројних „пријатеља“, сарадника, рођака, поштовалаца лика и дела..., „подршка“ (сада када је мртва) оних силних „који су јој се налазили у невољи“ у дешавањима (историјским и личним) у доба пре и најречито после Титове смрти. По старој добротој српској традицији испаде да је Јока национале имала толико искрених и оданих сапатника да се човек просто запита како јој се све оно и издешавало.

Но, на страну шта о томе и њој кажу генерали попут Стева Докманића, митрополити као што је Амфилохије или, ајде, сад, колегиница и прва дама Драгица Николић. Наравно да поводом ових дешавања није изостала ни крагујевачка реакција. Само, на други начин, јер реч је о аутентичној, искреној дечијој причи о једном догађају који је њеном актеру променио читав живот.

■ Јованка, стварно најлепша!

Дакле, Пинки није видео само Тита, видео је и Јованку, и то у најбољим данима. Крагујевчанин Љубиша Јелић Пинки (69), сликар и привредник имао је у детињству, и то раном, сусрет који се не заборавља.

- Успомене су још свеже на сусрет који сам имао 25. маја 1955. године, баш на рођендану нашег на-

У недељи када се читава нација опрашта са некада „првом другарицом“ некадашње Југославије, медији нас бомбардују сећањима бројних „пријатеља“, сарадника, рођака, поштовалаца лика и дела... Наравно да не изостаје ни крагујевачка реакција на овај догађај, али потпуно другачија као искрена дечија прича која се памти за читав живот

јвећег сина народа и народности, друга Тита, који наравно, није могао у то време да протекне без другарице Јованке, започиње Пинки, тада десетогодишњак, своју причу.

Њих десет гимнастичара из Старе колоније били су почастовани позивом да вежбају на Белом двору баш за Титов рођендан.

- Били смо сви Колонци, пионирни под (руко)вођством тренера Шмита Ненковића и Ивице Бојовића из ДТВ „Партизана“, а после успешно изведене вежбе из акробатике, јер сам био најмањи и најмршавији, пришла ми је Јованка, загрлила ме и питала: „Је ли волиш Тита?“

Наш саговорник је као из топа одговорио: „Да. Волим!“, а она му је реплицирала: „Волим и ја,“ и по-

вела их на заједничко фотографирање.

- Загрлила ме је и одвела да се сликамо испред базена који је био у дворишту Белог двора. Због тога сам баш ја у центру слике, између Тита и Јованке. Потпуно сам се изгубио, ништа нисам знао, за мене је она била прелепа жена, као божанство..., сећања Пинкију и данас само навири.

По повратку у Крагујевац сви су се интересовали за Тита, али ни са Јованком није привлачила мању пажњу.

- Моја мајка, скојевка, одмах ме је питала: „Јеси ли видео и Јованку?!“, а када је он потврдно одговорио уследило је питање како изгледа.

- Мајко, за мене је Јованка најлепша жена на свету, одговорио је

детиње искрено и неискварено наш саговорник, док му је мајка ту „неоспорну чињеницу“ и лично потврдила речима: „Сигурно јесте најлепша“, каже Пинки, без проблема у свом сећању призовавајући овај догађај од пре скоро шест деценија и наизуст наводећи да је на пријему у Белом двору Јованка била обучена у небо-светло-плаву хаљину, посуту шљокицама и са и незаобилазном пунђом: „Био је то предиван доживљај за мене, незабораван и још увек њена лепота сија у мојим очима“, надахнуто збори Јелић.

■ Сусрет изменио живот

Пратио је шта се дешавало са њом у последње време и, како искочи, било му је тешко.

- Ту њену изјаву да воли Тита доживео сам стварно искрено и у данима њеног неправедног страдања никада нисам заборавио баш те њене речи... Она га је заиста волела и покушавала да га заштити од оних који су били у његовом непосредном окружењу које је владало и које му није желело добро, сматра он.

Због обавеза није стигао на сахрану, али је пратио све што се око тога дешавало и збивало.

- Сусрет са Титом и Јованком био је догађај који је променио читав мој живот. Због њега сам добио надимак Пинки, по Бошку Палковљевићу Пинкију, народном хероју који је „видео Тита“ и нисам га променио током живота. Ни у данима када су Тита игнорисали као аутентичну историјску величину, ја се нисам одрицао сусрета са њим и Јованком, као ни фотке коју и данас поносно показујем (и ми објављујемо), каже овај Крагујевчанин.

Са сурета гимнастичара и вежбача у Белом двору са Титом и Јованком, не само Пинки, већ и остали мали Стари Колонци понели су још једну, незаборавну успомену.

- Били смо, наравно, гости на свечаној рођенданској вечери у организацији у Белом двору. Било је, буквално, „од 'тице млеко“, а наш први сусрет са бананама био је гроузан, јер смо их ми, мали Колонци први пут видели у животу и пробали их са све кором, искрен је Јелић.

Па, ко би то и такво искуство заборавио.

Зоран МИШИЋ

И ДАНАС ИХ СЕ НЕ ОДРИЧЕ:
ЉУБИША ЈЕЛИЋ ПИНКИ

МАРКЕТ

МАРКЕТ
МАРКЕТ
МАРКЕТ
МАРКЕТ
МАРКЕТ

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
КРАГУЈЕВАЧКЕ
ТЕЛЕФОНИ

333 111
333 116
ИНОФЕЛДЕ

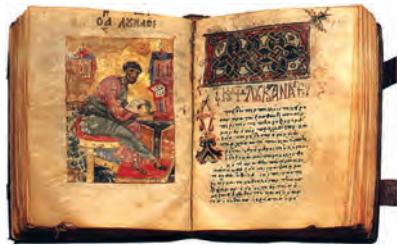
НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

УКРАТКО

Мирољављево јеванђеље
јеванђеље
поново изложено

Мирољављево јеванђеље, најстарији и највреднији сачувани српски ћирилични рукопис, поново је доступан јавности, у оквиру изложбе „Завети и поруке. Стефан Немања - девет векова“ у Народном музеју у Београду.

Мирољављево јеванђеље настало је 80-их година 12. века по наручбии хумског кнеза Мирољавља, о чему говори запис на последњем листу књиге. Кнез Мирољавља је био брат рашког великог жупана Стефана Немање, чијој је 900-годишњици рођења посвећена актуелна изложба у Народном музеју.

О значају који превазилази локалну културу сведочи и уписане Мирољављевог јеванђеља у УНЕСКО-ву Листу светске културне баштине - у регистар „Сећање света“ 2005. године. Упис у ту листу потврђа да је изузетног значаја и вредности Мирољављевог јеванђеља, а уједно и обавеза његовог очувања за добробит човечанства, наглашено је у саопштењу Народног музеја, који чува тај вредан споменик.

Мирољављево јеванђеље може бити излагано само десет дана током једне године - на основу посебног режима који је прописала Народна библиотека Србије, која је матична установа за заштиту старе и ретке књиге, уз одобрење Министарства културе и информисања.

Сходно томе, следећи термини у којима ће моћи да се види Мирољављево јеванђеље биће први и последњи четвртак у месецу током изложбе „Завети и поруке. Стефан Немања - девет векова“, која ће трајати до 1. марта следеће године.

Лептири на сцени 303

Представа „Лептири су слободни“, по тексту Леонарда Герша, у режији Ненада Гвозденовића, биће изведена на Вечерњој сцени „303“ Позоришта за децу у четвртак, 31. октобра, у 20 часова.

Реч је о романтичкој и духовитој причи о двоје младих која креће потпуно необавезно. Од тренутка када се између њих испречи његова егоцентрична мајка, у жељи да ту љубав у старту угashi, млади објављују рат. У младачком пркосу, прескачући препреке које су пред њих стављене, ту љубав узносе ка нечemu што има добре основе да се развије у онакву љубав о каквој сањају песници.

Улоге у причи о љубави и одрастању играју звезда нашег глумиши Тиња Бошковић и дипломци Факултета драмских уметности Нина Јанковић, Миодраг Радоњић и Стојан Ђорђевић.

Сценографију је радио Зоран Чалија, док су музiku специјално за ову представу компоновали Новак Ашковић и Милан Вранешевић.

НОВА ПРЕМИЈЕРА У ТЕАТРУ

Актуелно сада и овде

Премијера представе „Убити птицу ругалицу“, у режији Небојша Брадића, заказана је у петак, 1. новембра, у 20 часова. У овој ансамбл представи играју готово сви глумци крагујевачког Књажевско-српског театра: Катарина Митровић, Милош Крстовић, Саша Пилиповић, Исидора Рајковић, Душан Станикић, Марина Перић, Здравко Малетић

Iрва премијера ове сезону у Књажевско-српском театру биће комад „Убити птицу ругалицу“, коју режира Небојша Брадић. Овај комад прво је позоришно извођење, не само у нашој земљи него у ширем региону, адаптације текста америчке књижевнице Харпер Ли, за који је добила Пулицијеру награду.

- И ова представа је потпуно на таласу овогодишњег „Јоаким-интерфеста“ јер кореспондира са темом толеранције и живота са другима. То је важно питање, данас и овде јер се, не само код нас, у медијима и на улицама дешавају страшне ствари у име демократије. То се мора истаћи на позоришним сценама, нагласио је Брадић.

По овом чуvenом роману снимљен је и истоимени филм у коме главну улогу тумачи маес-

трални Грегори Пек, који нас води кроз свет предрада суда и страхова, конфликата и расне сегрегације, лажи и борбе за истину. Суочавајући се са заблудама које владају у свету одраслих Атикусова деца уче животне лекције.

Радња се дешава раних тридесетих година прошлог века у градићу у Алабами где млади удовац, адвокат Атикус Finch, одгаја двоје деце, кћерку Скјут и сина Цема. Атикус је познат по свом поштењу и праведности, залаже се за права црнаца. Ускоро преузима случај младог црнца Тома Робинсона оптуженог за силоvanje белкиње. Прихвативши улогу Томова адвоката, Атикус на себе навлачи бес примитивне и мржњом задојене масе жељне линча.

- Играти на сцени роман „Убити птицу ругалицу“ и креирати међународни позоришни фестивал с поднасловом „Живети с другим“, покушаје Позоришта да у Крагујевцу утиче на своје окружење. Театар је, Артоовски речено, она куга што заражава свет. Опасно по друштво почиње да бива онда када изгуби снагу, кад се прелије у живот, кад театрализује свет. А то је истовремено могући корак ка излечењу, каже Брадић поводом прве овосезонске премијере.

Зашто разумни људи начисто полуде кадгод се догоди нешто у

ПЛАКАТ ПРЕДСТАВЕ „УБИТИ ПТИЦУ РУГАЛИЦУ“

шта је укључен неки црнац - пита се главни лик у роману Харпер Ли.

Неколико година после појављивања овог ремек дела америчке литературе одржан је Марш на Вашингтон. Било је то једно од највећих масовних скупљања у целој америчкој историји на којем је Мартин Лутер Кинг одржао говор за памћење.

Педесет година од овог славног Кинговог говора, познатог по називу „Ај хев а дрим“, истраживања јавног мњења указују да се људи и даље чешће проценjuју по боји коже него по карактеру. Упркос избору Барака Обаме за председника САД, расистичке предрасуде и даље снажно утичу на формирање културолошких модела и

НАСТАВАК „ЋУФТИ“

Генијалност Флинта Локвуда

Наставак одлично прихваћеног анимираног филма „Падаће ћупте“ већ је освојио благајне широм света, а од ове недеље приказује се и у једином крагујевачком биоскопу. „Падаће ћупте 2“ настављају тамо где је претходна Сонијева анимирана комедија стала. Генијалност проналазача Флинта Локвуда коначно је призната, када је он позван од стране његовог идола Честера да се придружи компанији, где најбољи и најпаметнији иноватори на свету стварају нове технологије за болјитак човечанства.

У НОВОМ НАСТАВАКУ ФИЛМА ФЛИНТ ОТКРИВА ДА ЊЕГОВА МАШИНА ИПАК РАДИ И ПРАВИ ХИБРИДЕ ЖИВОТИЊА И ХРАНЕ

суштински би требало учинити много више како би се остварило друштво једнакости о којем је Кинг сањао.

На то упозоравају и подсећају грађани Монровија (Алабама), родног места Харпер Ли, тако што сваке године у мају изводе позоришну адаптацију „Убити птицу ругалицу“ у дворишту суда. Представа, која се приказује у изворном амбијенту, иронично истиче простор локалне расне нетolerанције, указујући на глобални проблем: однос према другом и другачијем.

У представи се, у једном тренутку, адвокат Атикус Finch овако обраћа својој малолетној кћерки: „Остани прибрана – чак и ако ствари постану ружне. Надам се да ћеш моћи да прођеш кроз оно што предстоји, а да се не заразиш убичајеном болешћу Мејкомба“.

Проверени Брадићев тим сарадника на овој представи, чија је премијера предвиђена за почетак новембра, сачињавају: Ђорђе Крикапић који је урадио превод и адаптацију „Ругалице“, Миливоје Штуловић, сценограф, костимограф Јелена Јањатовић, композитор Драгослав Танасковић и кореограф Вера Обрадовић.

У овој ансамбл представи играју готово сви глумци крагујевачког Књажевско-српског театра: Катарина Митровић, Милош Крстовић, Саша Пилиповић, Исидора Рајковић, Душан Станикић, Марина Перић, Здравко Малетић, Сања Матејић, Драган Стокић, Никола Милојевић, Иван Видосављевић, Миодраг Пејковић, Јасмина Димитријевић, Александар Милојевић, Владан Живковић, Милић Јовановић, Чеда Штајн и Ненад Вулењић.

Премијера је заказана у петак, 1. новембра, у 20 часова, а првапреприза је на репертоару у суботу.

НОВИ БЛОКБАСТЕР РОДРИГЕЗА Повраћај Мачеје

Дени Трејо се враћа као Мачета кога, овог пута ангажује председник САД-а, за мисију која би била немогућа за било ког смртника – он мора да спречи ексцентричног мултимилијардера који је сковоа план за рат и анархију на планети.

Акциони комедија Роберта Родригеза „Мачета убија“ од ове недеље налази се на редовном репертоару биоскопа „Синеплекс“.

Мачета се први пут појавио у трејлеру који је Родригез снимио за „Принхус“ 2007. године у сарадњи са Квентином Тарантином, а на основу њега је три године касније снимио филм „Мачета“. Подстицај за наставак настао је чак пре него што је први део стигао у биоскопе.

„Мачета“ се одвазоја са Џесиком Албом и то је био леп крај. Тада је Родригез одлучио да стави наслове за два лажна наставка, само да би

публика помислила да ти наставци заиста долазе. Ти наслови су били „Мачета убија“ и „Мачета убија поново“, објаснио је редитељ и идејни творац остварења.

Старожитнички постави, у којој су Трејо, Џесика Алба, Мишел Родригез, Елисе и Електра Авељан и Том Савини, приружују се Мел Гибсон, Демијан Бишер, Софија Вергара, Амбер Херд, Куба Гудинг Џуниор, Валт Гогинс, Антонио Бандерас, Чарли Шин, Вилијам Садлер, Алекса Вега и Лејди Гага.

„Мачета убија“ ће наградити огромну легију фанова који су открили претходни филм и који су желели наставак, или и нову публику коју ће привући изглед и осећај високобуџетног акционог филма. Наставак има много више акционих и футуристичких елемената који ће их узбудити и изненадити.

Честерова десна рука и један од његових највећих изума је Барб, изразито интелигентна женка орангутана са људским мозгом, која је лукава, манипулативна и воли да носи кармин. Флинтов сан је увек био да он буде признати изумитељ, али све се мења када открије да његова озлоглашена машина, која претвара воду у храну, још увек ради.

У новом филму Флинт открива

да његова машина ипак ради и прави хибриде животиња и хране.

На крају првог дела храна почиње да оживљава. Са таквом идејом

продуценти су кренули у наставак

филма. Када је одлучено да ово

буде филм о храни, знало се да ће и наставак бити у том стилу. Када се ликови враћају на острво, затичу

циунгулу којом је обрастао цео град,

као и храну која је еволуирала. То

нису само парчићи пице, ту су

сада и краставчићи, лубенице, јагодице...

„Падаће ћупте“ је дело Џуди и

Рона Берета настало 1978., као

дечја књига која је до сада штампана у више од милион примерака.

Својим шарманским, визуелно

инвентивним стилом, апсурдним

смислом за хумор, и фантастичном премисом града у коме

храна пада са неба, било је јасно да

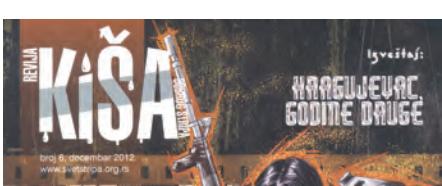
ће једном књига бити преточена у

анимирани филм. То се десило

2009. године када је у биоскопе

стигао први наставак филма, који

је одмах освојио и публику и критику.

КГ СТРИП ПЕРИОДИКА Конаечно јала и шеста Киша

После дуге задржке и бројних најава, баш „к'о киша око Крагујевца“ почетком недеље се коначно јавио и шести број ревије доброг стрипа овдење – „Кише“.

По обичају, овај часопис посвећен је манифестацији коју организују и издавачи ревије – удружење љубитеља девете уметности „Свет стрипа“ – Међународној стрип конференцији „Крагујевац године друге“ на којој су учешће узели аутори култног Дилан Дога, сценаристи Паола Барбато и цртач Микаеле Меда, као и сви виђенији стрип аутори из читавог региона.

Нови број „Кише“ љубитељима и посвећеницима девете уметности доноси и разговоре о „Веку Вековника“ (аутор Павле Зелић), Мирком Чолаком (водио Небојша Весовић), иначе и аутором насловне стране ревије, непоновљивим Робертом Крамбом (Милан Јовановић), извештај са крагујевачке манифестације „Године Диланове“ (приредио Ненад Лазаревић) и извештај о наградама удружења „Свет стрипа“ и њиховим наредним конкурсима, као, и нарочито, читав низ нових, свежих стрипова по којима је „Киша“ и препознатљива.

НОВИ ЈЕСЕЊИ КОРАЦИ Роман о универзитету

Јесењи тројброј Корака (7-9) доноси двадесет песама Боре Ђосића, прослављеног романсијера и најдружијаног књижевника и драматурга (Нинова награда 1969, Статуeta „Јоаким Вујић“, 2011, итд.), који од распада Југославије живи у добровољном изгнанству у Берлину. Поред његових, представљене су и најновије песме Зорана М. Брундана, Јасмине Ахметагић, Надије Ребоње и Ане Марије Ребић, прошлогодишње лауреаткиње „Првенца“ СКЦ – а. Кратке прозе Васе Павковића, Ота Олтвањија, Бојана Савића Остојића заокружују одељак часописа

под називом „Међу јавом и медном“.

У одељку „Екс Атлантида“ представљена је македонска песникиња Марија Станкова у преводу Бошка Ломовића.

Темат броја приредио је Игор Рајњак и односи се на терминолошко одређење и предмет „романа о универзитету“ (college novel, academic novel, campus novel). Поред уводних напомена приређивача и његове иссрпне аксиолошке анализе кампус романа „Мали је свет“ Дејвида Лоца, представљени су и есеји аустралијских књижевних теоретичара Конора Обрајена и

Фијоне Марфи о схватању универзитета (као места дешавања) и креативног писања. Темат се завршава делом чуvenог романа Малколма Бредберија „Хомо хисторикус“, класична сатира универзитетског живота“ из 1975. године.

„Окулар“ доноси есеје Горана Гаврића о Полу Клеу, Милошу Јоцићу о компарацији кратких текстова Флобера, Борхеса и Црњанског и Милошу Лазаревића о историјату музичког фестивала у Бајројту.

О књигама Љубице Арсић, Ненада Шапоње, Петра Михајловића,

КОРАЦИ

додатак

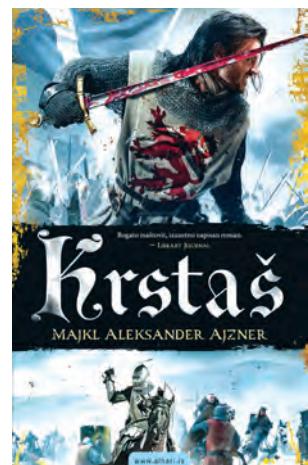
Берислава Благојевића, Емсуре Хамзић и Михаила Орловића приказе пишу Весна Тријић, Данијела Ковачевић, Милета Аћимовић Ивков, Весна Капор, Саша Радовић, Ружица Комар и Лидија Мустеданагић. Број завршавају кратке сатире Зорана Станојевића и Раše Папеша.

На корицама су визуелне представке солитонских таласа (2 Д) професора физичких наука, др Драгана Тодоровића.

Издавач је Народна библиотека „Вук Карацић“ Крагујевац.

Р. ШАРЕНАЦ

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ Оклоп ћутње и безнађа

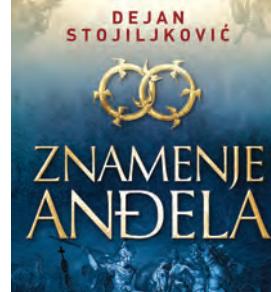

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да своју библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Потребно је да у петак, 1. новембар, позовете 034 333 116, после 10 часова и добијете роман „Крсташи“, аутора Мајкла Александра Ајзнера. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тргном центру „Плаза“.

Године 1275. у шпанском цистерцитском манастиру Санта Круз, монах Лукас упешће се у необично сложен случај егзорцизма. Франсиско де Монткада, наследник једне од најмоћнијих племићких лоза, након избављења из сараценског ропства и година проведених у красташким ратовима, лежи окован у сајми опеднут ћаволом. Његов ће отац понудити цркви трећину огромног имања ако Франсиско преживи супров обред који му неминовно следује.

Црквени моћници потражиће брата Лукаса са којим је Франсиско делио испосничку ћелију у доба док су обојица били тек дечаци, с надом да ће старо пријатељство пробити окlop ћутње и безнађа којим се млађи племић окружио.

Међутим, Лукасу ће убрзо постати јасно да је Франсисково лудило у ствари заштита од много опаснијег непријатеља него што је Нечастиви. Одједном, Лукас ће се наћи у средишту завере неслучених размера у којој се цена његове наклоности пење до незамисливих висина, а коначни улог је његов сопствени живот.

који је признао хришћанство, и не слути да под његовом засловом јашу три человека који ће једног дана постати хришћански свеци и утрти пут једном новом царству. Најстарији међу њима је Георгије, стамени и харизматични генерал из Кападокије, у истој легији је и трибуун Димитрије из богате сенаторске породице из Солуна. Најмлађи се зове Флавије Валерије Константин, син Галеријевог сувладара Констанција Хлора, храбри коњички официр и наследник престола на Западу.

Од јерменских пустиња, преко славних египатских градова, од Наисуса и Сингидунума, све до британских магли и зидина вечног Рима, искована у крви и пламену битке, каљена страшћу, љубављу и надом, долази прича о људима који су променили ток историје и срушили једну империју да би на њеном згаришту сазидали нову. Историјено, то је прича о снази вере и пријатељства, о највећем прогону хришћана у историји, о последњим данима Рима и зачетку славног Византиског царства, о два свеца који су умрли за Бога у кога верују и трећем, који је постао први римски цар који је поверио у снагу Крста.

Култура

ВЕЧЕ ЦЕЗА

Трио Милана Станисављевића

Октобра, у Студентском културном центру.

Милан Станисављевић рођен је у Крагујевцу, 1979. године, где је завршио нижу и средњу музичку школу, смер клавир. Након тога је уписао Факултет музичких уметности (ФМУ) у Београду и дипломирао из предмета Хармонија са хармонском анализом у класи

проф. Растислава Камбаско-вића.

По завршеној класичној академији, уписује се на Универзитет за музику и позоришну уметност у Грачу, смрт цез клавир.

Сарађивао је са познатим српским трубачем Стјепком Гутом. Као пијаниста академског „Куг биг банда“ радио је са америчким трубачем Дериком Гарднером. Сарађивао је са Феми Темоњом, Ратком Дивјаком, Јадранком Лураш, Крунославом Левачићем, Јуретом Пуклом, Марком Ђорђевићем, Анђелком Ступаром...

Пре две године објавио је своју прву плочу са насловом „Авејкенинг“, која је добила одличне критике на престижном цез сајту „Ол абаут цез“.

И бубњар овог трија, Предраг Милутиновић, рођени је Крагујевчанин. Похађао је приватне часове за цез бубња код проф. Душана Иванишића. Прва музичка искуства са бендом стекао је са 15 година, са члановима сасстава „Октава“. Након тога преселио се у Београд и започео сарадњу са фанк бендом „Рич бич“. У Београду упознаје бројне музичаре са цез сцене и убрзо остварује сарадњу са њима у цез клубвима „Птица“ и „Чекаоница“. У последњих годину дана наступа са квартетом Макса Кочетова и бендом Васила Хаџиманова.

Концерт почиње у 22.30 часова,

СПОМЕН ПЛОЧА
ПОСВЕЋЕНА СТОЈАНУ СТИВУ
ТЕШИЋУ У УЖИЦУ

НОВИ БРОЈ „ЛИПАРА“

Тешић за 21. век

Почетком октобра из штампе је изашао нови, 51. број „Липара“, часопис за књижевност, језик, уметност и културу који издаје крагујевачки Универзитет.

Најновији „Липар“ посвећен је стваралаштву Стојана Стива Тешића (1942 - 1966), рођеног Ужицана и познатог америчког аутора који се доказао у више жанрова: романописац, позоришни и филмски (добротник Оскара за филм који је код нас преведен као „Четири мангупа“) сценариста, антажовани интелектуалац, есејиста...

Чланак „Тешић за 21. век“ Радмиле Наастасић посвећен је научном скупу који је организован у Тешићевом родном Ужицу (где је постављена и спомен плоча), а читав симпозијум који су организовали тамишњи позоришници (Бранко Поповић и Немања Ранковић) замишљен је као пригодна прилика да се још једном, за нови миленијум, истакне актуелност уметничког и активистичког Тешићевог рада.

У одељку „Липара“ под називом „Студије“ објављени су радови Љиљане Благојев Седлар „Тешић и Толстој“ (на енглеском), о његовим драмама (Бранко Поповић), Лене С. Петровић о маргинализацији и познјим Тешићевим комадима (такође на енглеском), Радоја В. Шошкића о паралелема мотива романа Достојевског и Тешићевих драма...

Александар Радовановић са крагујевачког ФИЛУМ-а приложио је рад „Подозрење на други поглед: Амерички сан и холивудски легат Стива Тешића“, а његова колегиница Радмила Наастић (из исте установе) писала је о аутобиографском опусу Стива и Нађе Тешић, Јована Стевановић о драматизацији проблема моралног избора у његовим делима, а Душана С. Лазић (рад на енглеском) о разоткривању америчког сна кроз морално бунтовништво у Тешићевом опусу.

Дакле све што сте желели да знаете о Стојану Стиву Тешићу а нисте имали кога да питате или где да прочитате.

Нови „Липар“ у осталим чланцима доноси и прилоге на руском језику (фолклористика и етнологија), методистички приступ научном функционалном стилу у средњошколској настави српског језика, „Придевски лексички антоними на материјалу асоцијативног речника“ (Ивана З. Митић ФИЛУМ), наративне теорије у антици, сексуалност и идеологију конзумеризма у Ревњихиловој драми и многе друге прилоге.

ОД ТОПОЛИВНИЦЕ ДО ЗАСТАВА ОРУЖЈА (1853-2013)

Настанак Тополивнице

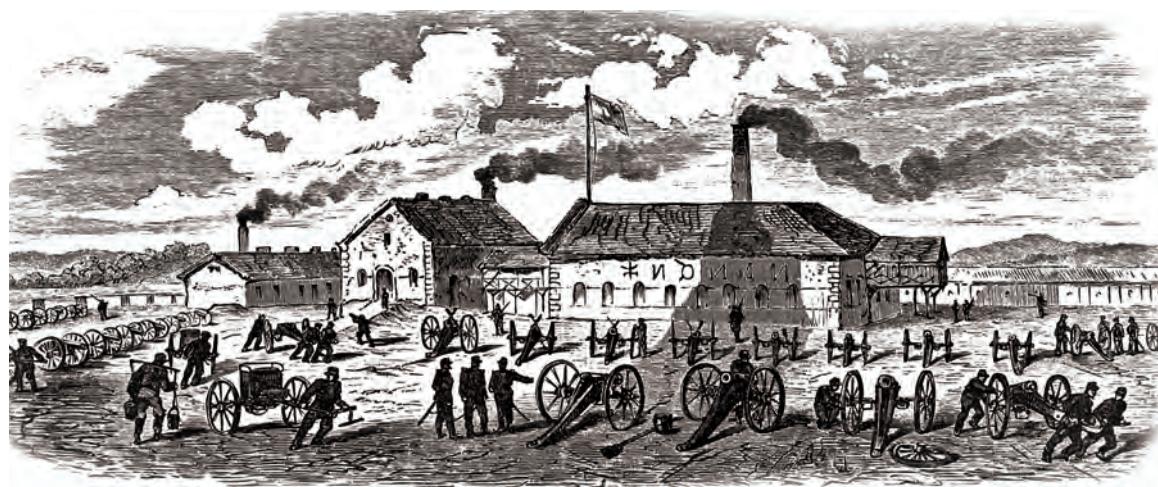
Прошлог петка, 27. октобра, фабрика „Застава оружје“ прославила је 160 година од оснивања. Како је настала, зашто баш у Крагујевцу, када су стигле прве машине, како је изливен први топ, какву је улогу у њеном настанку и развоју имао Француз Шарл Лубри - тема је првог наставка фельтона који објављујемо уз помоћ маркетинга ове фабрике

**Пишу: Јасмина Миловановић и
Зоран Шушић**

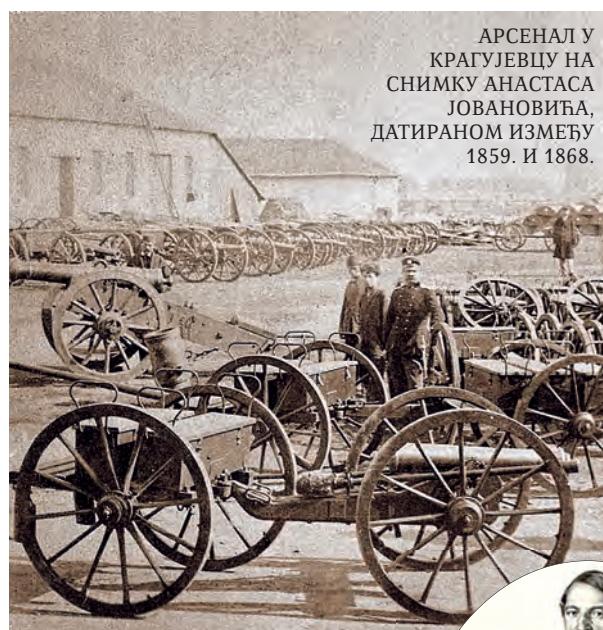
Иакон претеривања Кнеза Милоша Обреновића из Србије 1839. године, а нарочито након пада кнеза Михаила 1842. године, српска војска је у потпуности била запуштена. Нови властодршици, на челу са Томом Вучићем Перишићем, заговарали су идеју да стајаћу војску треба заменити народним четама. Револуционарни догађаји у Мађарској 1848. године, у којима су учествовали и Срби из Србије, на челу са Стеваном Петровићем Книћанином, показали су сву слабост српске војске, која у додиру са модерно наоружаним и организованим војскама није представљала никакву силу.

Након ових догађаја Влада увиђа неопходност реорганизовања и наоружавања српске Војске, али наилази на жестоко супротстављање од стране Аустрије, која није дозвољавала својим фабрикама да извезу оружје у Србију, а са друге стране на све могуће начине онемогућавала је Србију да увее оружје из било које друге земље.

Српска Влада схвата да нема другог избора него да организује производњу оружја у Србији. Први покушаји да се Тополивница организује у Београду под руководством лијешког артиљеријског официра Максимилијана Нијепрека пропали су, а Србија је трпела стални притисак од Аустрије, којој је све што се у Београду дешавало фактички било „пред очима“. Зато кнез Александар Карапођевић, 17. марта 1851. године, на основу предлога Министарства финансија, доноси одлуку о пресељењу Тополивнице у Крагујевац.

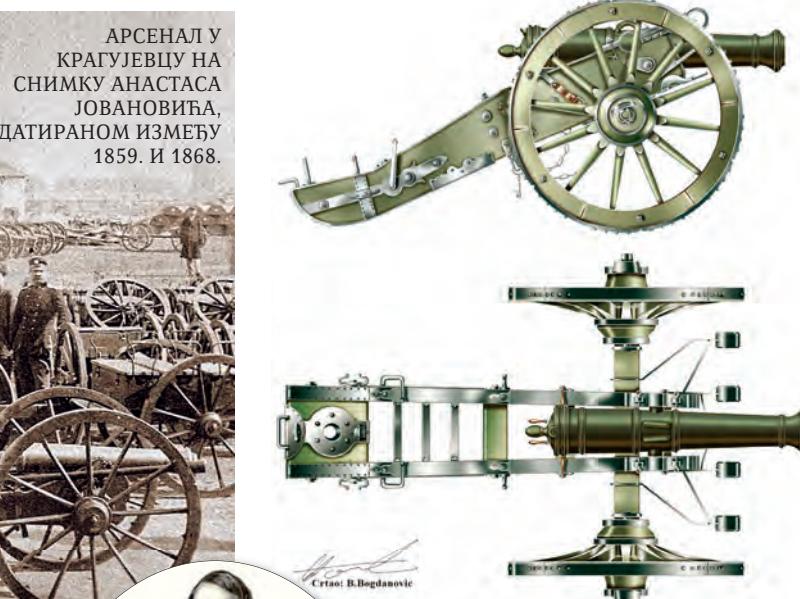
ИЗГЛЕД ОБЈЕКТА ТОПОЛИВНИЦЕ 1876.

Крагујевац је за седиште Тополивнице, између осталог, био подобан и због постојања низа наменских објеката и оружарске традиције. Наиме, већ 1832. у Крагујевцу су постојале Државна воена радионица, Барутана и Оружехранилишта, а од 1836. и Арсенал за ручну оправку оружја.

Стварање могућности самосталног ливења топова, с обзиром на политичке прилике, било је у том тренутку стратешко питање државе Србије. Стога је питање набавке неопходних машина за рад Тополивнице било веома значајно. С друге стране, Србија није могла веровати никоме, чак и када је посао у питању. Ово резултира чињеницом да Министарство унутрашњих дела тражи од Совјета да пошаље једно „поуздано лице“ које би водило рачуна о томе да Лудвик Лашосе (у његовој Тополивници, у Лијежу, наручена је машина) испоштује услове уговора, али и да машина буде безбедно и у што краћем року транспортована у Србију.

Две године пре него што је успешно изливен први топ, што се званично узима за датум осни-

ТОП СИСТЕМА ЛИХТЕНШТАЈН

ИЛИЈА ГАРАШАНИН

азиновић и Илија Гарашанин добили су задатак да издејствују одобрење француских власти за његов долазак у Крагујевац.

Одобрење француског министра рата и сагласност цара Наполеона трећег да Шарл Лубри дође у Србију на годину дана издејствани су 1852. године. Ово је било веома битно, како би Лубри задржао право на пензију, као и да његов син не изгуби стипендију.

Лубри је, са супругом Зефрином и кћерком Софијом, из Париза пошао 24. децембра 1852. године и у Београд стигао 16. јануара 1853. године. Са Попечитељством унутрашњих дела закућио је уговор о раду у Тополивници на годину дана већ 20. јануара и истог дана отпутовао за Крагујевац. У Крагујевцу је примио дужност директора Тополивнице у изградњи.

Овим уговором, српска влада се обавезала да ће Лубрију платити 10.000 франака годишње (1 франак = 24 крајџара), а на име путних трошкова од Париза до Београда и од Београда до Париза још по 1.000 франака.

У Крагујевцу је Лубри дочекан врло пријатељски. Стан у Кнежевом двору, који му је додељен, био је у потпуности опремљен новим стварима у складу са потребама живота једне отмене европске породице.

Као странац, који није знао ни језик, ни људе, ни обичаје народа у чију средину долази, Лубри је тражио да му се додеље људи који ће му у томе помоћи. Министар унутрашњих дела је ову улогу додељио Петру Протићу, човеку широког европског образовања, који је у то време био професор Артиљеријске школе у Београду.

ШАРЛ ЛУБРИ - ПРВИ УПРАВНИК ТОПОЛИВНИЦЕ
(Шарлес Лубри 1798-1854)

Вitez Легије
части

Шарл Лубри је рођен у Паризу, 23. децембра 1798. године. Као дечак исказивао је смисао и интересовање за хемију. У својој двадесетој години ступа у војску, али наставља са учењем хемије, тако да је 1820. стекао звање пиротехничара, а две године касније и звање ливца. Радио је као контролор ливења у тополивницама у Стразбуру, Тулузу и Дуеу. У једном периоду био је члан комисије за ватрено оружје. Оденом витета легије части, за вишегодишњи успешан рад у војној индустрији, одликован је 17. јуна 1850. године.

Шарл Лубри се оженио 29. августа 1822. године шеснаестогодишњом Зефрином Годеар. У браку су имали петоро деце. У досијеу Шарла Лубрија, у рубрици лични опис, услед непостојања фотографије, пише следеће: „... био је средњег раста (1,72 м), црне косе, очију кестењастих, окружног лица, високог чела, високог носа, уста средње величине, брада са рупицом.“

Одмах по доласку у Крагујевац Лубри започиње радове на оспособљавању Тополивнице за рад. Радови су, међутим, споро ишли. Узроци овоме су разни: подземне воде ометале су изградњу пећи за ливење, здравствено стање Лубрија било је лоше, а говорило се и о томе да Лубри има наређење француске владе да опстријира рад Тополивнице због Кримског рата...

Упркос свим проблемима Тополивница је била спремна за рад и прво успешно ливење топова додато 27. октобар 1853. године, на Свету Петку. Књаз је лично присуствовао овом догађају и том приликом, даровао је Лубрија ручним сатом са српским грбом, вредним 70 дуката цесарских, односно 1.660 франака. Поређења ради, вредност овог поклона била је у износу скоро целе две месечне плате Лубрија.

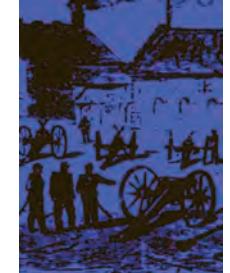
О расположењу у Крагујевцу поводом овог догађаја најбоље говори цитат из Мемоара Петра Протића:

„Овим је звук топова огласио целој Србији одавно очекивану успешност и радост у овом труду. Под прозором Директора свирала је Књажевска кавалирска музика, а он је веома частио персонал шампањцем, кога је од Књаза на поклон добио. Једном речју, од Господара до најмањег у Крагујевцу, све је светло било.“

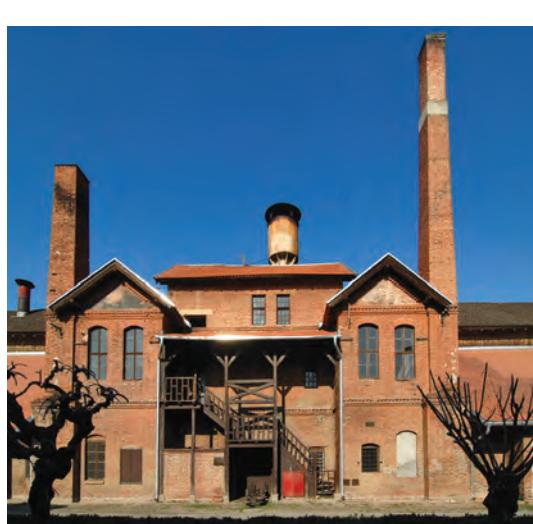
НАСТАВИЋЕ СЕ

Сто
шездесет
година
Фабрике
оружја

160
Zastava

(Обрада
Фотографија
Милош
Поповић)

ОДВАЛЕ

АНДРИЈА МАРКОВИЋ АКИ, звезда „Гранда“:

- Волим да маштам, рецимо - волео бих да имам секс у авиону или, још боље, на летећем тилиму.

МИЛОС БОЈАНИЋ, певач, члан СНС-а, на прославу петогодишњице страшке поранио два сата:

- Шетао сам празном „Комбак ареном“, убијао време и псовао себе што сам на позивници погрешно прочитao да почиње у 16, а писало је у 18 часова.

ВЕСНА ПЕШИЋ, бивша чланица ЛДП-а:

- Странке су постале приватна предузећа, интересне групе с циљем запошљавања, стицања новца и других привилегија и зато не искључујем да сви могу са свима, па и ЛДП са СНС-ом.

ТАЊА БОШКОВИЋ, глумица:

- Ми као народ много смо традиционалнији него што бисмо хтели сада да покажемо, како бисмо били политички коректни пре ма Западу, а ја се те снисходљивости прилично гадим и то не скривам.

РАДЕ МАРЈАНОВИЋ, глумац:

- Најчешћа реченица коју вам кажу кад дођете у средње године је: „Што добро изгледаш!“ Кад то почну учестало да вам говоре, забрините се за себе.

ВЛАДИМИР ВУЧЕТИЋ, професор Филозофског факултета у Београду:

- Без отпора других странака, уз подршку међународне заједнице и популарност у бирачком телу, СНС може да чини што год сматра да је најбоље за земљу. Ризик који тиме преузима је огроман.

ИВАНА КУКРИЋ, манекенка:

- Одрекла сам се крза на и других ствари животијског порекла из солидарности, то је мој мали лични допринос угроженим врстама.

Горан Миленковић

ЛЕНА КОВАЧЕВИЋ, цез певачица:

- У данашње време жени је највеће искушење да остане жена, да буде нежна, женствена, своја, негде и стидљива, то су особине које губимо.

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЏОТЕКА

Женски проблем

Ушла жена у болницу и обрати се првом човеку у белом мантилу:

- Докторе, имам проблем, никако да доживим оргазам.

Да ли сте пробали са двојицом истовремено?

- Нисам, али бих!

Он позове колегу, али ништа, позове још колега, опет ништа. Реше да проба са осморицом истовремено и на крају госпођа каке:

- Па, мало осећам, али није то то.

- Богами, госпођо, вама треба лекар, ми само кречимо болницу, рече тип у белом мантилу.

Муjo маратонац

Муjo провео ноћ код удате жене. Ујутру она врисне:

- Ево ми га муж, брзо скочији прозор!

- Муjo гологуз, са оделом под мишком, скочи напоље и упадне у групу тркача на улици, а лије киша. Један га пита да ли увек трчи са оделом под мишком.

- Увек, после на циљ обучем одело и онो је суво.

Други тркач му приђе и пита га:

- А да ли увек трчиш и са презервативом?

- Не увек, само када пада киша.

Твор

Шверцовали Mujo и Xaco творове преко границе, па Xaco пита Mujo:

- А где ћети ти, Mujo, стрлат твог твора?

- Како где, па у гаће!
- Јоj, немој у гаће, смрди.
Муjo ће на то хладно:
- Ма ко га шиша, нека цр-кне!"

По набавној

Укради Mujo и Xaco туце кожних јакни и донели на вашар да продају. Таман их ставе нераспаковане на штанд, Mujo отрчи у ве-це, Xaco се окрене, а Цига им здрпи јакне и брзом брзином побегне, Xaco га појури, али ништа. Враћа се Xaco сав задихан и налети на Mujo који долази из тоалета.

- Отишли све јакне, каже Xaco.
- По којој ценi, сав срећан пита Mujo.
- По набавној, одговори Xaco.

Полицајци

Вози се група ватрогасца и група полицајца у аутобусу на спрат. Полицајци су горе, а ватрогасци у доњем делу аутобуса. Ватрогасци весели, певају, зезејају се, а сви полицајци уплашени, бледи, држе се за руке. Попне се један ватрогасац горе код полицајца, па их пита:

- Шта вам је, бре, људи?
Један полицајац одговори:
- Како шта нам је, лако је вами, ви имате шофера!

Порука

Враћа се човек са послом и на столу затиче поруку: „Драги, ручак је у веш машини, промени смеће у кухини и избаци сијалицу, деца су испеглана, а кошуља ти је у вртићу. Ја сам код психијатра“.

ЗУМ

Милош Ђигитатовић

Михољско лето прија малишанима

ПРЕФЕРАНС

Надимак презиме и име		Укупно			4. коло	
		Бод	Супа	Стр	супа	бод
1 Дача Вујисић Данило	060 3623320	21	1364	1	356	5,3
2 Бубони Раденковић Ненад	064 1204353	19,1	1554	2	712	5,5
3 Тица Туцаковић Бранко	064 1663221	17,4	1954	1	276	3,2
4 Лија Милојевић Александар	069 1687970	16,5	964	3	264	5,2
5 Муша Николић Драган	063 8000391	16,5	650	4	444	5,5
6 Грк Данас Иван	065 3382266	15,1	1764	2	382	3,3
7 Жикица Миленковић Живадин	065 5841562	14,8	1460	5	726	5,5
8 Паки Јеврић Милан	064 3152854	14,5	858	3	170	3,1
9 Чина Ивановић Горан	063 8775532	14,3	915	6	555	5,5
10 Рака Станић Радован	064 1166847	14,1	850	1	-532	0,4
11 Дуца Јовановић Драган	064 1786999	14	1296	4	-172	2,8
12 Мића Ђорђевић Милован	064 8995822	13,9	186	7	576	5,5
13 Ђорђевић Саша	062 339193	13,6	394	2	-1094	0
14 Веса Весовић Миодраг	064 8540166	13,1	-632	5	-208	2,7
15 Ђерка Ђорђевић Раде	065 4324324	12,5	1218	6	358	3,3
16 Неша Ђорђевић Небојша	060 3412411	12,1	378	3	-434	0,5
17 Гаја Гајић Војкан	064 8627262	12	378	8	686	5,5
18 Миша Симић Милисав	064 1307545	11,9	116	4	-272	0,7
19 Андрић Дејан	064 6142454	11,5	-406	7	306	3,3
20 Среће Ненадић Драган	063 603450	11,3	-594	10	634	5,5
21 Везмар Предраг	061 1501909	11,1	-308	9	42	5
22 Гајић Мирко	060 3223360	10,5	-1836	8	-48	2,9
23 Ђорђевић Зоран	062 273552	9,7	-60	5	-518	0,4
24 Ушке Николић Небојша	063 8044824	9,2	-636	9	2	3
25 Професор Марковић Мирко	064 0046787	9,1	-558	11	286	5,2
26 Лаза Лазаревић Славољуб	065 8987719	8,7	-1244	7	-882	0,1
27 Крале Богдановић Мирослав	063 8052621	8,6	-1098	6	-910	0
28 Срба Николић Србислав	063 606760	8,5	-1044	10	-34	2,9
29 Лаза Лазовић Мирољуб	064 6152001	8,3	-1434	8	-638	0,3
30 Јиковић Стефан	063 7680170	7,3	-552	9	-44	0,9
31 Мића Мартиновић Милорад	062 8051950	7	-786	11	60	3
32 Мика Петровић Милован	065 8844128	6,4	-1404	10	-600	0,3
33 Гуки Васиљевић Зоран	063 840 9001	5,5	-590	12	250	3,5
34 Глумац Живковић Владан	064 6122552	5,2	-586	11	-346	0,6

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ

од 31. октобра до 6. новембра

Четвртак 31. октобар
СТАЊЕ СТВАРИ
20.00 Станаје ствари
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 Серија р.
11.00 Серија р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Кухињица у цвећу р.
13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Вино и виноградарство р.
16.00 Вести
16.05 Серија р.
17.00 Мозаик
18.00 Серија
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Интервју
21.00 Серија
22.00 Хроника 2
22.30 Серија
23.30 Атлас
00.00 Вести
00.05 Хит дана

Петак 1. новембар
моја ШУМАДИЈА
17.00 Моја Шумадија
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 Серија р.
11.00 Серија р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 АБС шоу
13.00 Музички програм
14.00 Станаје ствари р.
15.00 Цртани филм р.
15.30 Атлас р.
16.00 Вести
16.05 Серија р.
17.00 Моја Шумадија
18.00 Серија
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Интервју
21.00 Серија
22.00 Хроника 2
22.30 Серија
23.30 Мегафон Music
00.00 Вести
00.05 Хит дана

Субота 2. новембар
I Could Never Be Your Woman
23.00 Никад не бих могла...
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
10.00 Megafon Music р.
11.00 Балкански круг р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг р.
13.00 Кућница у цвећу
13.30 Fashion files
14.00 Shopping avantura
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 Никотина
18.00 Интервју р.
18.30 Нокант
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Лек из природе
20.30 Илузиониста
21.00 Концерт р.
21.50 Хит дана
22.00 Хроника 2
22.30 АБС шоу
23.00 Никад не бих могла да будем твоја жена
00.00 Вести
01.00 Хит дана

Недеља 3. новембар
Шумадијски праг
12.05 Шумадијски праг
09.00 Вести
09.05 Најсмешније животиње р.
10.00 Документарни програм
11.00 Кућница у цвећу
11.30 Лек из природе р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг
13.00 Агродневник
13.30 Кућница у цвећу
14.00 Мали фудбал: Калча - Економац
15.00 Никотина
16.00 Вести
16.05 Филм
18.00 Балкански круг
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стаклено звено р.
20.30 Најсмешније животиње
21.00 Концерт
21.50 Хит дана
22.00 Хроника 2
22.30 Култура
23.00 Филм
00.00 Вести
01.00 Хит дана

Понедељак 4. новембар
СПОРТСКИ ПРЕГЛЕД
19.30 Спортски преглед
07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 Серија р.
11.00 Серија р.
12.00 Вести
12.05 Кухињица
12.35 Стаклено звено р.
13.00 Музички програм
14.00 Shopping avantura р.
15.00 Цртани филм р. G.E.T. Report
16.00 Вести
16.05 Серија р.
17.00 Мозаик

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Владимир Јајличић

Расуло

КАД САМ довршио исповест о свом путању, дубоко у ноћи, схватих да су сви за софром, око мене, махом, спали. Напили се, ко зна да ли су ме и слушали. Није ни чудо да их преверавају и спрска им имена у шиптарска претварају. Можда су и то преспавали. Устадох, неко ме изненада ухвати за раме: гулслар. Из слепих очију капале су му сузе, први ме себи и братски загрли. Осетих мирис старости и смрти.

Сутрадан сам, у пратњи неколико момака, чамцем препловио Скадарско језеро: Чуло се да се по Црној Гори мотају шумадијски четници. По гласинама, држали су, преко лета, Србију пред комунистима, али су их јесенас потерили Руси. Кренули су пре-ма мору, али су их Енглези, уместо добро дошлици, дочекали бомбама из ваздуха. Сад се преостале јединице групишу, највероватније ће се пробијати кроз Херцеговину, а куда - само Бог свети зна.

Огледну сам се у Скадарском језеру и схватио да сам сед. До тада сам се бријао оглеђајући се на парчадима стакла, нисам погледом хватао читав свој лик, или, ако и јесам, као да сам био слеп за промене. Вода је, овељена хладном светлошћу звезда, јасно показивала застрашујућег двојника: као да је старост, трудећи се да буде неприметно неожна, посуга тврду главу пауљама.

ПОБЕДА покрије све, а пораз све открива. Комешали смо се бачени у јаму пораза, као змије које безнадно гризу једна другу.

Кад сам пронашао гружанске и шумадијске четнике у неком горском катуну, промрзле, безврънне, љуте, вишњиве и гладне, и пријавио се команданту Лисици, утрапише ми десетину. Уопште, Лисица је према мени био хладан, изгледао је да га моја прича много не занима. Познавао ме лично, из првих дана рата, то му је било важније, а где сам био у међувремену, то ћу објаснити у главном штабу, ако то питање штаб уопште, у овом тренутку, интересује. Имају сад, код оволове изгибите, пречка посла. Моји пратиоци ме журно оставише - требало је да се јаве Ђуришићу, свом команданту. Приметио сам да их моји Шумадинци нису понудили чак ни ракијом. Довољан знак у каквом су се очајном положају нашли. Одмах сам се покајао, али они мојим доласком нису били одушевљени. Навикили су да се осипају, ново придошлица је могао само да их зачуди. Десетину сам примио невољко. Не зато што нисам хтео да командујем, већ зато што сам очекивао више. У Шумадији сам командовао четом, у једном тренутку чак и бригадом - тешко да то нису знали, а сад ми нуде мрвице са опустошног стола. Ипак, мање људи, мања и одговорност. Не знам како бих одржао и исхранио чету. Кад год су гладни, људи упитно гледају у командира. Уз то, комandanти одговарају за бројно стање, а људство се осипало: ако не погину од подмуклог метка, побегну преко ноћи. Не могу да кривим војнике због слабог морала.

Они су се, у ствари, добро држали, али неки комandanти као да нису схватали озбиљност ситуације. Многи су се за време мirovanja од две-три године осилили, постали надмени, навикили на лебац без мотике, и сад их је било тешко натерати не само да се уреде и обрију, већ и да се ману својих навика из живота који више није постојао. Те навике, уосталом, и нису биле српске, него турске. Одједном видиш неког бившег учу, или чиновника - назују чизметине, укрстио шаржере, заденуши пиштол и са собом вуче посилног и жентурачу. Без посилног не може да се обрије, иако је читавог свог дотадашњег живота и сам био слуга, а без швалерке не може да прилегне, иако има и жену и децу, склоњене негде у фамилиji. Ми смо знали да је шеф комуниста био курвар који је жене мењао као чарапе, и сејао децу по Европи. Због тога су му подметали секрета-

рице, да би колико-то нико контролисали његов сексуални апетит. И то је била добитна комбинација: они су, за разлику од нас, имали своје партијске дружице које су разменивали међу собом по принципу "слободне љубави". То делује културно - остаје у кући, не износи се напоље. Трпати особље којем си надређен дође део после: не само да није забрањено, то је пожељно, за сваку похвалу. За разлику од комунистичког, наш вођа био је чист као суза. Међутим, комунистички функционери су стално говорили о сексуалној дисциплини на терену, док се о томе код нас није водило рачуна.

У ствари, међу нама није било жена, па смо то питање занемаривали - мораш да се снађеш ван јединице, како ти се заломи. Барем нисмо били чудовиша као онај комуниста који је, сакривен у бунару, мирно пустио да његова љубавница, због њега, жртвује своје кћери... Али је било случајева да мужа неки војвода отера на терен, а онда улази његовој жени под губер, и оскрњује дом пред мужевљевим оцем и децом - као да смо Турци. А ако се муж врати у село и почне правду да тражи, још га и изударају по туру, или по табанима, због недисциплине! Од Калабића наниже - ко год да је набацио неки чварак на рамена - никако да се смири! Ухватили се за ту своју мушки батину и млате њом по селима. А жене, не много паметније од кокоши, мисле - ако ови победе ја ћу постати војводкиња - све ће ми дружице из села позвидети: сад или никад! За такву једну високу идеју вреди се мало дрннати по сламарицама. Осим код самих тих жентурача, због таквих подвига сви смо изашли на рђав глас:овољан је и један такав. Ја не мислим да је хајдук Вељко био друкчији. Неке Кађаћорђеве и Милошеве војводе су са собом водиле хареме. Али, нисмо их упamtili по томе, већ по јунаштву у биткама за слободу Србије. Можда је код нас таквих јунака као Рачић, Кесеровић, Раковић - било, ипак, премало - али, да будем искрен, и да их било више, не би помогло, јер смо остали сами против свих. Само примећујем да смо додатно отежавали ионако неподношљиве прилике. Зар је ово време за петљање са швалеркама? А Лисица је своју повео.

Раније је, можда, имати згодну љубавницу било и питање статуса, а сад... Свој углед је срозавао и неприличним говорима, у којима је спомињао краља и отаџбину, као да нисмо знали за краљев говор у којем нас је ставио под Титову команду. И сам схватајући какве глупости изговара, љутио се, почњао да црвени и губи компас. Онда би се на неки шумски пањ, или на буре у каквом селу, попео дебели његов саветник, кога смо, поспрдано, звали Међед. Уместо да нас соколи, тај би нам претио, а нарочито би се освојио на дезертере који су већ били неухватљиви. Пошто ништа паметније није умео да каже, увек би понављао исту причу о мукама дугогодишње борбе коју је издржao, а да га ништа не може зауставити доказ више је недавни његов сусрет са шумским медведом. У ситуацији у којој би свак уступкнуо и био поједен, он је изненада затресао крошињу дрвета изнад себе, захалакао и - медвед се уплашио и побегао! Тако је и добио надимак Међед.

У том поступку је Међед видео некакву метафору наше опште борбе и будуће победе. Треба само да задрмамо шубарама и Енглези ће престати да нас бомбардују. Брзо сам схватио да читаво моје ратовање, у Шумадији, ван ње, и потуцање по арбанашким плавинама - вреде далеко мање од ове затре-

шене крошиње, од судбине самог Међеда и Лисичине љубљене. Моја прича никога није занимала, било је важно шта ће рећи пропали политичари који су нас и довели довде. Зато сам, једном приликом, демонстративно напустио неки сеоски скup, што је, претпостављам, опажено.

СВОЈОЈ десетини наложио сам да, по женском питању, пази шта ради. Тешко да бих успео да их одвратим, да нисам нагласио оно што је сад сваки командир требало да им каже: због жена се најлакше губи глава. Води рачуна, будалетино! Свака ће те издати првом куратијем! Мислим да су то добро чули, па сам с те стране био, донекле, миран. Али, и моја десетина се расипала. Видиши, преко ноћи, митраљезац нестао, иза њега остало нешто увалање траве и ствари које му за пут неће требати. Нисам реаговао на такве појаве, правећи се да их не видим, али у команди јесу. Лисица је стално слао Међеда да ми придикује, иако је у другим јединицама стање било далеко горе. Никад нисам успео да сазнам какав чин Међед има, јер није носио командне ознаке на згужваним и запрљаним шињелу. Набрекао од дебљине, као да ће сваког часа пући, стално је имао замерке на мој рад, мада не знам чиме сам га то наљутио. Тражио би да се, као десетина, окупимо, заседнемо и расправљамо о небитним питањима као што су нестале чутурица или испаљен метак. Држало се као да је оно што има да нам каже важније од праскања енглеских и руских бомби које су кресале врхове крошињи и чупале стабла, заглушијући његове бесмислене речи. Залегао би, округао као лопта, али чим би опасност прошла, опет би се нацецио и изправљао власт.

ПА и та шарада бесмислених команда и тумарања. Исплизими су се, постали без разлога снисходљиви, не знаш да ли да их мрзиш, или ожалиш. Док је било хране, питања и жена, све је то подврискивало, почикивало, бацало оне Недићеве безвредне паре кроз прозор, не жалећи, на свирце и младиће, а сад - уфтиљи, напало их са свих страна, не знају где ће и куд ће. За једну реч су спремни да закољу, не смеш зуцнути. С друге стране, плаше се и комарчев зуја, све им се чини енглески авиони, издалека. Имамо чега да се плашимо. Туку нас, дању и ноћу. Сата одмора нам не дају. Живимо ове дане као последње на земљи. Оно што не вреди - бежи и склања се, оно што вреди гине без потребе. Треба ли ја овим људима да кажем да је рат изгубљен, ја, човек који се вратио из туђине у родни крај и који ће, уместо уточишта, пронаћи смрт као уточиште.

Војнике сам ценио, али ни са њима нисам био близак. После толико гаџања орница и стаза, после толико препливавања река и прелажења преко брда и долина, сви су се они, као и ја, претворили у љуте вукове - чим му се приближиш он се труди да те ограбе, да те некако оштети, или, ако ништа друго, опаком речју нанесе бол. За једну цигарету би и рођену мајку продали! Сто пута им је речено да ноћу не пале цигарете, жижак

ноћи је најсигуруји снајперски циљ - али они пет паре не дају, све мисле, неће њих. Неће, неће. Не само да пале цигарете, него и ватре, да се огреју. Одувек је било опасно бити с гоњенима, а сад постаде јасно погибљено.

Месец дана изгубили смо на обронцима неке херцеговачке планинчине. Она нас је крила колико је могла. Испружи руке четника, загргли те боровим иглицама, оне су бодљиве, а ипак су то нежне руке мајке, сад другу немаш. Повије те маховином, прими у недра земунице или пећине, освежи те изворском водом или случајно забасалим јагњетом подари меса. Али, и поред свега, знаш: нема се више куд. Многе наше јатаци по селима већ су издали. Неки су затечени на легалу, други са котбањем јаја или ведрицом млека и кацијом сира које су носили у брда, трећи на косинама, од гоничких рафала. Народ нас не издаје зато што воли комунисте, већ зато што му је дозлогрдило: хоће да одгаја децу, диже куће, храни стоку и оре земљу. Ту више права и право не играју никакву улогу, вадља се приклонити победнику - тешко побеђенима. Ко би рекао да ће Орловићи да нас пријаве комунистима. А јесу. Довољан је један из куће. На спавању је затечена читава чета. Разоружали су их још у сну и извели у шуму, где су потамањени као зечеви. Из ваздуха бацају летке да се предамо, обећавајући да ће оне који се предају пустити кућама. Неки су се предали - стрељани су иза првог шумарка. Ко пају их плитко, пси им развлаче кости. Ако останем, чека ме исто.

ПРЕШАО сам албанске гудуре, враћајући се, али у тој самоћи нисам био толико сам, као сад, међу својима. Већовао сам у повратак, у пропasti већ од моје. Осећао сам на себи урокљиве, завидљиве погледе, можда зато јер сам све што ми се дододило примио мирно, као нешто што припада човеку и његовој судбини. Нисам роптао, нисам се драо на потчињене, ни кукао код надређених. Трудио сам се да почнем изнова, иако је изгледало да сам на крају земаљског пута. Али, на чему су ми завидели? На томе што сам једва преживео голготу преко Крафа и Албаније? Или, јер сам устројио дивљег вепра којег смо, потом, ја и моја десетина поделили? Или зато што уопште постојим и својим постојањем их врећам? Стекао сам утисак да не желе оно што имам, колико желе да изгубим све што имам. Али, како? То што сам поседовао није се могло укњижити у катастар, нити измерити на сточној пијаци. Изгледало је да комунистичка опсада и општа издаја нису ништа спрам њихове жеље да ме виде покопаног. Као да је то, одједном, постао циљ свачијег живота, одозго и одоздо. Испало је да је мој поступак - да се вратим - најсумњивија ствар на свету. Већина би одавно отпремјала преко недохуватне границе, само да могу, зато су и кренули у Босну, а ја сам се вратио с прекорачене границе и зато сам сумњив. Донео сам са собом болест повратка, идеју да је смисао, сав, у повратку кући... У ствари, био сам њихова најопаснија оптужница. Против себе су имали читав свет и ја - и свет и њих.

СКАНДИНАВКА

204	КРАГУЈЕВАЧКО АУТОТРАНСПОРТНО ПРЕДУЗЕЋЕ	УМИЉАТ, ЈУБАК	БРИТА, ЗЕБЊА	ЗАГАЂИВАТИ ОТРОВОМ	СМОТРА, ПАРАДА	ШПАНСКИ ФУДБАЛЕР АНДРЕС	ЈУГ	ЛУКА У ИЗРАЕЛУ
ДРЖАВА У ЕВРОПИ								
КОЈИ ИМА ПРАВУ МЕРУ, СРЕДЊИ						КЕЛВИН РАЈ ПО ВЕРОВАЊУ СТАРИХ СЛОВЕНА		
ТИКОВО ДРВО КАО ГРАБА								
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЊУНЦИ ЏОН							СТАРОРИМСКИ ПЛЕМИЋ	
ГЛАВНИ ГРАД СУСЕДНЕ ДРЖАВЕ								
ВРСТА МИНЕРАЛА, ТИТАН-ДИОКСИД						ПОНД ГРАД У СРБИЈИ У БЛИЗИНИ НИША		
КИСЕОНИК		КИРИ ГОРЊИ ДЕО РУКЕ		ЛОПОВ (АРАЛ.) ЖЕНСКА ДЕЦА, КЋЕРКЕ				
РЕГИОН У ФРАНЦУСКОЈ			ГРАД У КОЛУМБИЈИ МЕДИТЕРАНСКА ДРЖАВА					
СРПСКИ ЈУНАК ТАНАСКО					ЕН МАРГРЕТ ВРСТА ВОДЕНЕ БИЉКЕ			
НЕПРОФЕСИОНАЛКА								
23. И 7. СЛОВО АЗБУКЕ			ЗАТВОР, ХАПСА ГЛУМИЦА КАРЕ					
ВРСТА ТРОПСКИХ ГУШТЕВА						СЛИКАР ВИЛИЈАМ		
ПРАСТАНОВНИЦИ ДАНСКЕ (ЈИЛАНД)				ДРУГЕ, ОСТАЛЕ АНИТА МАНЧИЋ				
СТЕПЕНИЦИ	СО ЦИЈАНОВЕ КИСЕЛИНЕ БЕЛГИЈА							

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: мик, ема, мет, она, рап, ири, ј, наопак, акантоза, лира, код, рапорти, падати, о, рси, отон, оивичити, тропи, уц, о, јатара, прелити, лова, ете, аји, о'нил, зећани, и, мњ, лацио, аеронаут.

ОСМОСМЕРКА: петроварадин.

СУДОКУ: а) 391-685-472, 742-931-658, 856-247-319, 684-529-731, 135-874-926, 279-163-845, 418-756-293, 963-412-587, 527-398-164.
б) 371-694-258, 462-875-193, 958-132-467, 136-758-942, 827-941-635, 594-326-871, 749-213-586, 283-569-714, 615-487-329.

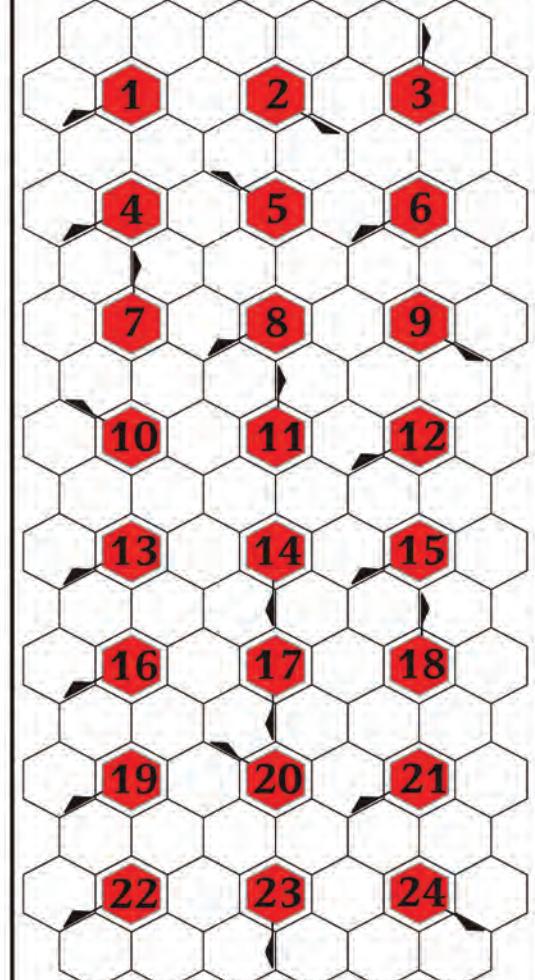
БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Пуно голова на једној утакмици (изр.) (0), 2. Најбољи радник (0), 3. Путник из задовољства (0), 4. Драги камен (тур.) - Име глумице Маргред (1), 5. Симбол тантала - Име глумца Расела (1), 6. Суседни везник - Дрводељска алатка (1), 7. На оном месту - Осигуравајући завод (скр.) (1), 8. Ауто-ознака за Чачак - Врста дивље мачке (1), 9. Водопади финске реке Воукси (1), 10. Једночлани алгебарски израз - Обим (скр.) (1), 11. Васпитни завод у Риму (0).

УСПРАВНО: 1. Жељно гледати (израз) (0), 2. Одвикавање - Калем, намотај (1), 3. Страно мушки име - Иста слова - Ана у Далмацији (2), 4. Енглески гитариста и певач (0), 5. Аутономни нервни систем (скр.) - Ауто-ознака за Ужице - Датуле (2), 6. Ранији немачки скијаш - Унутра (1), 7. Болесна набораност коже - Мера за електрични отпор (1).

УКРШТЕНИЦА У САЊУ

1. Ранији председник САД, Ричард, 2. Енглески ФК, 3. Потера, хајка, 4. Град на Криту, 5. Највиши врх на Кавказу, 6. Познати филмски и стрип јунак, 7. Запаљење ушију, 8. Место код Србобрана, 9. Претеча клавира, 10. Ранија балерина, Јелена, 11. Име водитељке Јанковић, 12. Опкољавање непријатеља, 13. Нешто посебно, 14. Одељак, ставак, 15. Судија (тур.), 16. Канал, јарак, 17. Јело од кромпира и меса, 18. Врста воћа, 19. Мерење тежине на ваги, 20. Чаролија, дело мага, 21. Њушка, 22. Уређаји за промену брзине кретања аутомобила, 23. Неговати, узгајати, 24. Преостали делови.

МАГИЧНИ ЛИК

СЛОГОВИ: А, БА, БО, БО, ГА, ГИН, ДО, КАР, МА, НАНС, НАТ, НИ, НИ, ПО, ОР, РА, РИ, СНА, ТИ, ТО, ТОР.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

- Со угљеникове киселине,
- Официрски помоћник, ађутант,
- Аустралијски домородац,
- Падати, губити висину,
- Снажан човек,
- Канадска покрајина.

1	2	3	4	5	6
2					
3					
4					
5					
6					

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

			3		
8	7			4	
9			2	3	
		3		8	1
1	9	8			
2	6			3	
		6			9
		1			
7		6			9
1	3		7		

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●

		3	8		
5	6	1			9
7	2		3		9
3		6	1	4	
		9			2
		2	4		5
		5	8		7

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви утразти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (припрема колоквијума и јануар – 2014. Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија-посебни програм). Велика матура. Такмичења. Телефони: 034 360 202, 063 77 11 002, hasrich@gmail.com, Арсић. Арсић.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство ОШ Сретен Младеновић из Ресника, на име Вучковић Владане.

ОГЛАШАВАМ неважећим годишњу аутобуску карту бр. 010967, на име Коматовић Давор.

Станојка Џана Филиповић

2. 11. 2004 – 2. 11. 2013.

Живи у нашим срцима.

Кћер Весна и
унуци Филип и Андрија

Обавештавамо рођаке, пријатеље и комшије да ћемо нашој драгој

Милици Водлан

Давати четрдесетодневни помен 2. новембра 2013. године, у 12.30 сати, на Палилулским гробљу.

Ожалошћени:
ћерка Славица са породицом
и остала родбина

У суботу, 2. новембра 2013. године, у 12 сати, обележићемо годишњи помен нашем драгом

**дипл. инж.
Тимотијевић Чеди**

1944 – 2012.

Много је лепих успомена да те вечно памтимо, с поносом помињемо и никада не заборавимо.

Супруга Љиља и
ћерка Јелена са породицом**СЕЋАЊЕ****Нела Марјановић**

4. 11. 2008 – 4. 11. 2013.

Само ми који те волимо знамо колико нам недостајеш.

Твоји:
Тина, Мики, мама, тата, бата,
Оги и Наташа

Последњи поздрав

**Љиљани
Петронијевић**

1953 – 2013.

Бане

Последњи поздрав

**Љиљани
Петронијевић**

1953 – 2013.

Наташка и Снежа

**Јовановић Милош
Миша**

20. 10. 2012 – 20. 10. 2013.

Прошла је година а туга и бол остаје у нашим срцима зато што те нема.

Твоји:
ћерка Оливера и син Зоран
са породицама

Стевановић Бисенија

Вољена Цицо, прођоше четрдесет болних и тужних дана, а тебе нема да красиш наш дом.

Твой вечно неутешни Мика

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

СУБОТА

КУГЛАЊЕ: Пак промет
- Краљево, кујлана Друге тимнице (11.00)

НЕДЕЉА

КУГЛАЊЕ: Водовод
- Ниш Џиџ, кујлана Друге тимнице (11.00)

РВАЊЕ: Раднички
- Нови Сад, хала "Језеро" (12.00)

ОДБОЈКА (Ж): Крајуј
- Либело (Чачак), хала „Гордана Богојевић“ (17.00)

РУКОМЕТ: Раднички
- Колубара (Лазаревац), хала "Језеро" (18.00)

КОШАРКА (Ж): Шумадија
- Радивој Корач (Београд), хала „Гордана Богојевић“ (20.00)

ВАТЕРПОЛО

РАДНИЧКИ КОНТИКИ - ВУЉАГМЕНИ 11:5

Замашна залиха

КРАГУЈЕВАЦ - Базен: СЦ „Парк“. Гледалаца: 800. Судије: Којанов (Азербејџан), Гомез (Италија). Раднички: Раднички 1/1. Играчи више: Раднички 9 (5), Вуљамени 7 (2). Два играча више: Вуљамени 1 (1). Резултат по четвртина: 3:0, 2:2, 4:3, 2:0.

РАДНИЧКИ: Радић, Бурић 1, Розентал, Королија, Миличић, Вуксановић 1, Ђурић, Басара, Злоковић 3, Ф. Филиповић 4, Марковић, Ђ. Филиповић 2, С. Поповић.

ЦЕВ КУП:
ХИПО НО АМШТЕТЕН
- РАДНИЧКИ 3:2

Умало преокрет

ТРЕЋУ утакмицу узастопно Раднички је изгубио у тај-бреку, после Супер купа и премијере у Винер лиги, овог пута у првом колу ЦЕВ купа. Домаћин је у Бечу имао убедљиво вођство од 2:0, додуше тешко стечено, али су момци Дејана Матића успели да се поврате и уведу утакмицу у неизвесну завршницу. Резултат по сетовима гласио је 27:25, 25:22, 18:25, 22:25, 15:12.

Прва партија у Европи свакако може служити на част екипи из Крагујевца. Ривал кога су лане избацили из Купа изазивача, појачао се у односу на прошлу сезону, али је наш састав показао изузетну мотивацију у овој утакмици. То се најјасније видело у трећем сету, када су домаћи играчи и публика почели унапред да славе, но то су морали да одложе до самог краја. У тај-бреку одлучиле су нијансе, али је освајање једног бода велики успех.

Најефикаснији поентер у крагујевачком саставу био је Југлеша Илић са 18 поена, Перовић је забележио 15, а Вуловић и Благојевић по 13.

Реванш је одигран синоћ у „Језеру“, победник наставља такмичење у ЦЕВ купу у дуелу са бојним из меча између грчког ПАОК-а и хрватске Младости Марине, док поражени иде у утешни Челинц куп.

М. М.

КУП СРБИЈЕ

На реду осмина финала

ПРОТЕКЛОГ викенда у Београду извучени су парови завршнице такмичења за Куп Србије у одбојци у обе конкуренције.

Код девојака Смеч 5 за ривала имаће Колубару из Лазаревца, док ће Раднички угостити обреновачки ТЕНТ, а мушкарцима Раднички домаћин ће бити екипа Путева у Ивањици. Термини су 12. и 13. новембар, а игра се само по један меч.

М. М.

И ПРВЕНСТВО "ТЕЧЕ"

Нема предаха

Између европских дуела, ватерполисти Раднички имају обавезе и на домаћој сцени. И то - убрзане.

Наиме, ове суботе настапљају првенство одигравањем дуела другој кола, пропашт Вождани у Новом Саду, док у среду, 6. новембра, у оквиру треће кола дочекују нишки Наис.

Већ у првој четвртини, Крагујевчани су показали своју надмоћ и повели са 3:0 головима капитена Филипа Филиповића и једним Срђаном Вуксановићем. У другом периоду игре гости су се донекле снашли, постигли два поготка и тако до краја полувремена задржали исти заостатак - 2:5.

У наставку је виђена права го-леада. Започео је наш Злоковић, а при истеку треће четвртине окончao Елмисијан за 9:5. Завршни део обележиле су снажне одбране, али су "крвени" ипак успели да "додају" још два гола на свој "салдо", а реализацији су били опет Злоковић и Ђорђе Филиповић.

- Показало се да нам не одговара стил Вуљаменија. Једноставно, нисмо навикили на тај ритам са умртвљавањем, али сам сигуран да ћемо, како сезона буде одмичала и како будемо постајали унгарни, имати решења и за то.

Ипак, најбитније је да смо испоштовали све задатке у одбрани, „затворили“ смо их на пет голова и победили са шест разлике. Сада нам остаје да и утакмицу у Атини одиграмо на високом нивоу и упишемо још једну победу - изјавио је по утакмици тренер Крагујевчана Дејан Јовановић.

В. У. К.

(Ж) ЦРВЕНА ЗВЕЗДА

- СМЕЧ 5:3:0

Шампион прејак

БЕОГРАД - Хала: СЦ „Шумић“. Гледалаца: 100. Судије: Рођић (Ужице), Баланчић (Београд). Резултат по деоницама: 25:10, 25:19, 25:18.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Трић 8, Чакнак, Маринковић 1, Поповић 8, Симић 1, Хелић 12, Пушић (либеро), Миленковић 1, Новаковић, Кејман 3, Лукић 14, Миловић 4.

СМЕЧ 5: Васојевић, Павловић 1, Радосављевић 6, Брђовић 2, Бојанић (либеро), Швиковић 3, Главчић, Бановић 3, Војнич-Пурчар 9, Јевтић (либеро), Петронијевић, Каличанин 7.

ИМПРЕСИОНИРАНЕ именом вишеструког српског шампиона, Крагујевчанкама су се, изгледа, везале руке, па су доживеле више него убедљив пораз. Респект Београђанке свакако заслужују, но дејвојке Владана Аврамовића, сигурно је, знају и могу много боље.

Први пад догодио се после првог техничког тајм-аута. Београђанке су водиле 8:6, а онда до краја нанизале однос 17:2 у поенима. У наставку "смечерке" су се донекле тргле, на првом одмору друге деонице чак водиле 8:5, не домаће су потврдиле за наше услове висок квалитет и привеле утакмицу мирном крају.

Следеће, четврто коло, доноси још једно гостовање. Крагујевчанке ће сада, ипак, имати прилику да пробију „лед“ на гостовању, и то у Лазаревцу, у сусрету са Колубаром.

М. М.

ОДБОЈКА

ВИНЕР ЛИГА: РАДНИЧКИ - СПАРТАК (С) 3:0

Најзад победа

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 100. Судије: Јанковић (Ниши), Џевијковић (Београд). Резултат по деоницама: 25:23, 26:24, 25:22.

РАДНИЧКИ: Ђорђевић 1, Премовић, Јовановић 4, Прошић, Перовић 12, Вуловић 14, Стевановић, М. Илић 16, Максимовић 5, Блајојевић 8, Пантелић (либеро).

СПАРТАК (С): Кујунџић, Ћрњански 12, Јунин 5, Јанаћков, Јањић 8, Елизовић 1, Чадић, Конкољ (либеро), Кејман 10, Пијалић, Илић 5, Стефановић 4.

ТЕК у четвртој овосезонској званичној утакмици Крагујевчани су дошли до прве победе. Игра не баш убедљива, али зата вредни бодови остварени су „нулом“. Ово је уједно био први меч „крвених“ пред својом публиком, које је из сезоне у сезону све мање.

После колико-толико сигурно добијеног уводног сета, други је имао много занимљивији и узбудљивији ток. Најпре су Суботичани повели са 8:3, и по игри Раднички изгледало је да им се „смеши“ експресно изједначење. Ситуацију је тада преокренуо први техничар Јовановић серијом 6:0 са сервис линије и донео вођство својој екипи од 14:12. Следи период игре поен за поен, а онда је од 22:17 до изједначења гости сервисима вратио Ћрњански. Ипак, на крају више среће за домаће, што доноси вођство од 2:0. У последњој деоници сигурна игра, уз нешто поступања њиха при крају.

Треће коло доноси гостовање Црвеној звезди у Београду. М. М.

WIENER ЛИГА

2. КОЛО: Раднички - Спартак (С)	3:0, Рибница - Војводина 2:3, Партизан - Јединство 3:0, Спартак (Љ) - Црвена звезда 0:3, Ђердан - Млади радник 3:0.
Партизан Визура	2 2 0 6:0 6
Војводина	2 2 0 6:3 5
Ђердан	2 1 1 5:3 4
Раднички	2 1 1 5:3 4
Црвена звезда	2 1 1 3:3 3
Рибница	2 1 1 5:5 3
Спартак (С)	2 1 1 3:4 3
Млади радник	2 1 1 3:5 2
Спартак (Љ)	2 0 2 1:6 0
Јединство	2 0 2 1:6 0

3. КОЛО: Црвена звезда - Смеч 5:3:0, Партизан - Колубара 3:0, Спартак - Железничар 3:1, ТЕНТ - Динамо 3:0, Јединство (СП) - Јединство (У) 3:0.

WIENER ЛИГА (Ж)

Партизан Визура	3 3 0 9:0 9
Спартак	3 3 0 9:1 9
ТЕНТ	3 3 0 9:1 9
Црвена звезда	3 2 1 8:4 7
Јединство (СП)	3 2 1 6:5 5
Железничар	3 1 2 4:7 3
Смеч 5	3 1 2 3:6 3
Колубара	3 0 3 2:9 0
Јединство (У)	3 0 3 1:9 0
Динамо	3 0 3 0:9 0

4. КОЛО: Колубара - Смеч 5, Јединство (У) - Црвена звезда, Динамо - Јединство (СП), Железничар - ТЕНТ, Партизан - Спартак.

АУТОМОБИЛИЗАМ

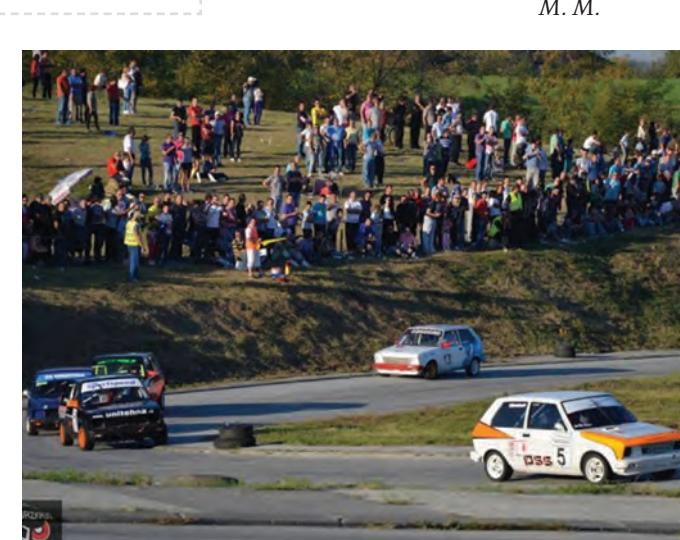
“НАГРАДА КРАГУЈЕВЦА 2013”

Виктор непобедив

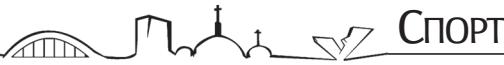
КРУЖНЕ трке у Крагујевцу, које је прошлог викенда возило 80-так такмичара око Шумадија сајма, у седам класа, донеле су још једно важно питање - безбедности возача пре свега, а онда и многих других спортских (не)фер-плеј начина понашања.

Док су једни спашавали живу главу (на срећу нико од возача није теже повређен), други су агресивном вожњом покушавали да тек у другом наступу ове сезоне, приграбе титулу.

Што се самих трка тиче, на старту првог дана, забележили смо излетање крагујевачког возача Милоша Симића у класи 2, у претпоследњем кругу, на срећу без тежих последица. Сигуран, са друге стране, био је Виктор Давидовски, који је потврдио домаћинију у најинтересантнијој класи, а самим тим дошао и до титуле шампиона. Сачекаће само, као и

други победници по класама, и званичну потврду тога, с обзиром да дисциплинска комисија, због великог броја приговора, има прегршт посла.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Задаг“, 11. коло: Јасеница 1911 - Рудар (К) 2:0, Млади радник - Полеј (Љ) 1:0, Победа Белошевац - Мачва 2:0, Железничар - Крушак 1:1, Партизан (ББ) - Сељак (М) 0:0, Бане - Јошаница 2:1, Шайине - Шумадија (А) 3:1, Слобода (Ч) - Лозница 0:0.

Табела: Мачва 24, Железничар 24, Полеј (Љ) 21, Јошаница 21, Победа Белошевац 17, Рудар (К) 17, Лозница 16, Шайине 16, Млади радник 16, Јасеница 1911 15, Сељак (М) 15, Бане 11, Партизан (ББ) 10, Крушак 9, Шумадија (А) 8, Слобода (Ч) 4 бодова.

12. коло: Полеј (Љ) - Победа Белошевац (недеља, 11.00), Рудар (К) - Лозница, Шумадија (А) - Слобода (Ч), Јошаница - Шайине, Сељак (М) - Бане, Крушак - Партизан (ББ), Мачва - Железничар, Јасеница 1911 - Млади радник.

Зона „Морава“, 11. коло: Тушић - Мешалац 1:0, Орловач - Рудар (Б) 2:0, Слобода (Г) - Таково 0:1, Карађорђе - Полеј (Т) 0:1, Трейча - Омладинац 1:0, Мокра Гора - Арсенал 5:1, Славија - Драчево 2:1, Водојажа - Шумадија 1903 0:1.

Табела: Шумадија 1903 26, Мокра Гора 24, Таково 21, Полеј (Т) 21, Славија 18, Омладинац 17, Тушић 17, Орловач 15, Карађорђе 15, Мешалац 14, Водојажа 13, Рудар (Б) 12, Драчево 8, Трейча 8, Арсенал 7, Слобода (Г) 6 бодова.

12. коло: Рудар (Б) - Слобода (Г) (субота, 13.30), Мешалац - Шумадија 1903 (недеља, 11.00), Драчево - Водојажа, Арсенал - Славија (недеља, 13.30), Омладинац - Мокра Гора, Полеј (Т) - Трейча, Таково - Карађорђе, Тушић - Орловач.

Прва традиска лига, 11. коло: Колонија - Шумадинац 7:0, Корићани - Јединство 1:2, Маршић - Сушица 2:1, Србија - Јадран 1:4, Винојраги ДБ - Партизан (П) 0:5, Слоја (Д) - Будућност 2:1, Ђава - Сељак (МП) 3:2, Бајремар - Шумадија (Ч) 3:0.

Табела: Партизан (Г) 27, Јадран 26, Сушица 22, Слоја (Д) 18, Јединство 18, Бајремар 17, Маршић 17, Колонија 16, Ђава 16, Будућност 13, Србија 12, Шумадинац 11, Винојраги ДБ 10, Корићани 9, Сељак (МП) 7, Шумадија (Ч) 7 бодова.

12. коло: Партизан (Ц) - Слоја (Д) (субота, 14.00), Шумадинац - Шумадија (Ч), Сељак (МП) - Бајремар, Будућност - Ђава, Јадран - Винојраги ДБ, Сушица - Србија, Јединство - Маршић, Колонија - Корићани (недеља, 14.00).

Друга традиска лига, 11. коло: 21. октобар - Шумадија 1934 1:0, Младост - Хајдук 0:0, Ботуње - Жежель 0:0, Младост Теферић - Кременац 2:0, Сељак (Ц) - Кошућњак 6:0, Заслава - Абесић 5:1, Кутлово - Борац (Д) 4:2. Слободана је била Слоја (Л).

Табела: Хајдук 27, Младост 21, 21. октобар 18, Слоја (Л) 18, Жежель 18, Сељак (Ц) 17, Кутлово 15, Ботуње 15, Борац (Д) 14, Кошућњак 12, Младост Теферић 11, Шумадија 1934 9, Заслава 7, Кременац 4, Абесић 3 бода.

12. коло (недеља, 14.00): Шумадија 1934 - Борац (Д), Абесић - Кутлово, Слоја (Л) - Заслава, Кременац - Сељак (Ц), Жежель - Младост Теферић, Хајдук - Ботуње, 21. октобар - Младост. Слободана је била Кошућњак.

Трећа традиска лига, 7. коло: Шумарице 2008 - Стубенац 3:1, Борац (НМ) - Трмбас 2:1, Велика Стубина - Ђуриселац 0:3 (и.ф.). Слободан је био Дивостић.

Табела: Стубенац 12, Дивостић 10, Шумарице 2008 9, Велика Стубина 9, Борац 7, Трмбас 0, Ђуриселац 0 бодова.

8. коло (недеља, 14.00): Велика Стубина - Трмбас, Борац (НМ) - Стубенац, Шумарице 2008 - Дивостић. Слободан је Ђуриселац.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - СПАРТАК 0:0

Не помаже ни пенал

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: „Чика Дача“. Гледалаца: око 1.000. Судија: Марко Поповић (Београд). Помоћници: Милован Ристић (Београд), Горан Милетић (Младеновац). Жути картони: Марић, Росић, И. Петровић, Петровићевић, Стаменовић (Раднички 1923). Радовић, Џуторић, Пушкарић (Спарта克).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, С. Петровић, Марић, Росић, Тинзор, И. Петровић (ог 46. минута Ковачевић), Петровићевић (ог 83. Видовић), Кривокапић, Бељић, Кнежевић (ог 46. Симовић), Стаменовић.

СПАРТАК: Алексић, Цицмил, Јовачевић, Шарац, Џуторић (ог 85. Водовић), Тривуновић, Милић (ог 68. Носковић), Антонић, Пушкарић, Радовић, Мркела (ог 55. Фаркаш).

НАНОВО су фудбалери Радничког 1923 разочарали своје присталице на стадиону „Чика Дача“. Иако су у дуел са Спартаком ушли после добре и надасве ефикасне партије на Карабурми, ето, већ у следећем колу вратили су се издањима толико пута виђеним ове јесени, као и, поред досуђеног пенала, реализацијском учинку равном нули, па је и бод освојен против Суботичана чиста премија - 0:0.

Не баш претерано занимљив сусрет отпочео је приликом гостију, али је убрзо, у осмотим минуту, најповољнију шансу на утакмици пропустио центарфор „првених“ Дарко Стаменовић. Наиме, после

додавања Петровићевића изнуђио је наш капитен пенал, али га одмах затим не претвара у вођство, већ

ПРВА ЛИГА - Ж
Дуел фењераша

ПРОШЛА је кратка пауза у првенству Супер лиге Србије за dame, услед обавезе репрезентације у квалификацијама за Светско првенство у Канади.

Тако овог викенда, у оквиру 10. кола, фудбалерке крагујевачког Тријумфа гостују екипи Јагодине.

С. М. С.

СУПЕР ЛИГА

10. КОЛО: Раднички 1923 - Спартак 0:0, Чукарички - Вождовац 2:3, Нови Пазар - Доњи Срем 1:0, Раднички (Н) - Црвена звезда 1:1, Партизан - Напредак 1:1, Рад - Јагодина 0:2, Слобода - Јавор 0:1, ОФК Београд - Војводина 0:2.
Партизан 10 6 3 1 21:9 21
Вождовац 10 5 4 1 12:7 19
Чукарички 10 5 3 2 12:7 18
Црвена звезда 10 5 2 3 20:12 17
Раднички (Н) 10 3 6 1 12:7 15
Јагодина 10 4 3 3 10:9 15
Нови Пазар 10 4 2 4 12:13 14
Спартак 10 4 2 4 8:14 14
Напредак 10 3 4 3 14:12 13
Вождовац 10 3 4 3 10:11 13
Јавор 10 3 3 4 10:12 12
Раднички 1923 10 3 2 5 10:16 11
Слобода 10 2 4 4 8:11 10
ОФК Београд 10 3 1 6 9:15 10
Доњи срем 10 1 4 5 9:14 7
Рад 10 2 1 7 5:13 7

11. КОЛО: Војводина - Раднички 1923, Јавор - ОФК Београд, Јагодина - Слобода, Напредак - Рад, Црвена звезда - Партизан, Доњи срем - Раднички (Н), Вождовац - Нови Пазар, Спартак - Чукарички.

лопту шаље ван оквир гола противника.

До истека првог дела игре виђене су још укупно две шансе, од којих је она гостујућа, у 40. минуту, била стопостотна.

И мада је домаћи тренер Иванчевић извршио две измене у току одмора, у наставку се ништа сумњивије променило. Узбуђења су била ретка, али две прилике Крагујевчана са петерца гостију, прво Бељића, па Тинтора, указују да се могло више. А што није...

Јуче је Раднички играо утакмицу осмине финала Купа Србије на Маракани, против Црвене Звезде, а само три дана касније следи му још једно веома тешко гостовање, сада првенствено, у Новом Саду екипи Војводине.

В. У. К.

СТРЕЉАШТВО

Драгану четири одличја

ОВДАШЊИ стрелац Драган Ристић, освојио је златну медаљу у дисциплини ваздушна пушка лежећи на првенству Европе за особе са инвалидитетом, које је прошле недеље одржано у Аликантеу у Шпанији.

У драматичном финалу Ристић је "убио" 211,9 кругова, што је за само десети део центра био болији резултат од Украјинца Васила Ковалчука. Пре финала, иначе, крагујевачки стрелац је био други и то баш иза директног ривала у борби за златну медаљу.

Ристић је освојио и три медаље у екипној конкуренцији за своју земљу, и то сребрну, у дисциплини ваздушна пушка стоећи, и две бронзане, у дисциплинама ваздушна пушка лежећи и малокалибарска пушка лежећи.

На првенству Европе у Шпанији, иначе, српски стрелци су освојили укупно 11 медаља.

С. М. С.

РВАЊЕ

Зрењанинци нас ошрсили

ПОРАЖЕНИ су рвачи Радничког и у четвртом колу од тренутно најбоље екипе шампионата, зрењанинског Пролетера. Резултат је гласио 6:1, а једини бод Крагујевчанима је донео Тодоровић у категорији до 84 килограма.

- Знали смо да немамо много шта да тражимо у меџу са Зрењанинцима, па смо отишли са нешто подмлађеним саставом, како би се сачували за „ривале по мери“ и добрим резултатима покушали да дођемо до плеј офа - кратак је рапорт шефа стручног штаба „првених“ Зорана Синђића.

У недељу Раднички дочекује екипу Новог Сада. Меч је заказан за 12 сати у спортској хали „Језеро“.

С. М. С.

КУГЛАЊЕ

Долазе Ниш и Краљево

ПОСЛЕ мини паузе у првенственим куглашким надметањима, због организације купа Србије за најмлађе такмичаре, овог викенда настављају се лигашки окршаји.

На програму је седмо коло, па ће тако Водовод, у најелитнијем рангу такмичења - Супер лиги, угостићи у недељу екипу Ниш пута, док ће дан раније, у оквиру Прве лиге Србије, групе Центар, крагујевачки Пак промет дочекати Краљево.

Мечеви су на програму у куглани Друге крагујевачке гимназије са почетком од 11 сати.

С. М. С.

ФУТСАЛ

Шумадинци из Бразила у Ниш

НАЈБОЉИ играчи Економца, који наступају за репрезентацију Србије, Аксентијевић, Суручић, Јањић, Рајчевић, Коцић, Симић и Ракић, недељу пред сутрашњи првенствени сусрет у Нишу са екипом Калче, провели су на традиционалном, осмом по реду међународном турниру у Бразилу.

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 2.000. Судије: Војиновић и Рушешић (Црна Гора), Вовк (Хрватска). Резултат још деоницама: 15:14, 23:20, 22:13, 21:19.

РДНИЧКИ: Сили, Јанковић, Лешаћ 26, Јовић 9, Стевановић 3, Млађан 2, Калинић 4, Јару 11, Димитрић 2, Балмазовић, Јевтовић 9, Мариновић 15.

ОЛИМПИЈА: Рубник, Маринелли, Јоксимовић 12, Бродник, Салин 8, Гаилус 8, Бубнић 5, Владовић 3, Омић 11, Ајгусић, Дробњак 14, Стифенсон 5.

ДОК је „свирало“ у одбрани Радничког, Олимпија је имала шансу да дође до прве овогодишње победе, но када су „рупе“ средином треће деонице затворене, спаса јој није било. Утакмица је „одрађена“ на најбољи могући начин, ем је остварена убедљива победа, ем је Мута стигао да одмори већину носилаца игре. С друге стране, снажни центар Стифенсон, са којим је Јару имао много проблема, већ

КОШАРКА

АБА ЛИГА: РАДНИЧКИ - ОЛИМПИЈА 81:66

Лешаћ одувао Змајчеке

у 12. минути зарадио је трећу личну, тако да су домаћи доминирали под кошем.

У тренуцима прелома утакмице сигуран је био Лешаћ, укупни индекс 30, који је преузео одговорност и направио разлику, наравно уз помоћ Мариновића и Јаре. Уз то, Калинић је „смирио“ Јоксимовића, који је на старту био убедљив и Силију „изнудио“ три личне грешке уз девет поена, те је

бек Радничког остао до краја на клупи. Од 28. минута, када је било 72:54, па до краја, играло се за душу играча и око публике. У том периоду одличну рулу пружио је Јевтовић, заменивши уморног Јару.

После два пораза, победа је лепла као „мелем на рану“ Крагујевчанима. У АБА лиги следи шесто коло у суботу у Солинку, против једног учесника Еврокупа,

АБА ЛИГА

5. КОЛО: Раднички - Олимпија 81:66, Цибона - Цедевита 66:51, Задар - Мега Визура 75:81, Крка - Игокеа 69:66, МЗТ Скопље - Партизан 69:70, Широки - Будућност 67:81, Црвена звезда - Солинок 90:64.

Црвена звезда	5	4	1	391:308	9
Партизан	5	4	1	357:315	9
Цедевита	5	4	1	356:316	9
Цибона	5	3	2	365:322	8
Будућност	5	3	2	378:345	8
Раднички	5	3	2	377:366	8
Крка	5	3	2	318:336	8
МЗТ Скопље	5	2	3	362:359	7
Игокеа	5	2	3	356:373	7
Широки	5	2	3	331:364	7
Мега Визура	5	2	3	363:400	7
Солинок	5	2	3	346:386	7
Задар	5	1	4	345:391	6
Олимпија	5	0	5	292:356	5

6. КОЛО: Солинок - Раднички, Игокеа - Олимпија, Цедевита - Широки, Мега Визура - МЗТ Скопље, Крка - Задар, Партизан - Цибона, Будућност - Црвена звезда.

прилично појачаног за ову сезону.

М. М.

ЕВРОКУП: РАДНИЧКИ - БИЗОНИ 92:89

У Муфијевом ритму

ВЕЛИКУ, историјску победу за крагујевачку кошарку, остварили су играчи Радничког протекле среде у „Језеру“. Први пут овдашњи клуб извођео је успех на званичном међународном такмичењу, а ривал су били фински Бизони. Резултат 92:89, по деоницама 27:24, 20:15, 20:29, 25:21.

Утакмицу су обележили добар учинак у нападу и нешто слабија одбрана са обе стране. Раднички је играо одлично првих 25 минута, а онда умalo катастрофа. Досли су домаћи до плуса од девет поена и тада, без разлога, а у жељи за егзибицијом, прихватили јуријаву наметнуту од стране петорице црнопутих Американаца у саставу из Лоиме. Са клупе није било праве реакције, те су резервисти увекли подбацили и довели победу у питање. На почетку последње деонице имали су гости и пет поена предности, но прва петорка успела је да се сабере и доведе клуб до првог тријумфа. Доминирао је Муфтај Јару, МВП друге рунде Еврокупа, са индексом 41, 17 поена, исто толико скокова и четири асистенције.

У преосталим утакмицама групе „Х“ Паниониос је савладао Спартак у Санкт Петербургу са 69:68, а Бешикташ Нептунас у Литванији резултатом 72:70. После две рунде Грци имају две, Спартак, Раднички, Бизони и Бешикташ по једну победу, док је Нетунас забележио два пораза. Током недеље у Крагујевцу је гостовао руски састав, док у четвртом колу, 6. новембра, наш тим путује у литванску Клаипеду.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Црвене јаче од Ђолубица

КОШАРКАШИЦЕ Радничког забележиле су убедљиву победу у четвртом колу Прве А лиге, пошто су на свом терену биле боље од Спартака из Суботице - 83:50.

Од самог старта „црвени“ су кренуле агресивно, биле су прецизне из игре, мање грешиле, што је резултирало високим вођством већ на полувремену - 52:25. До краја утакмице наше играчице само су одржавале предност. Одличном и ефикасном игром одскочила је Александра Катић, која је убацила чак 26 поена уз веома добар проценат шута од око 67 одсто. Уз њу, одличну рулу пружила је и Јелена Прволовић са 19 кошева, шест скокова и чак осам асистенција.

Чланице Шумадије, пак, доживеле су први првенствени пораз, пошто су изгубиле у Врбасу од истоимене екипе са 74:65. Током већег дела игре Шумадинке су држале приклучак на три до четири коша разлике, а седам минута пре краја утакмице, кошем Марине Марковић, најбоље играчице сусрета са 14 погодака и осам скокова, успеле су и да поведу - 53:52, али су поступале у самом финишшу.

ПРВА ЛИГА (Ж)

4. КОЛО: Раднички - Спартак 83:50, Студент - Стара Пазова 69:62, Вршац - Јагодина 71:60, Србобран - Партизан 77:82, Шабац - Црвена звезда 60:70, Радивој Кораб - Војводина 20:0, Врбас - Шумадија 74:65.

Радивој Кораб	4	4	0	237:188	8
Шумадија	4	3	1	297:229	7
Црвена звезда	4	3	1	299:252	7
Партизан	4	3	1	308:290	7
Врбас	4	3	1	279:269	7
Раднички	4	2	2	285:231	6
Србобран	4	2	2	283:276	6
Студент	4	2	2	258:253	6
Вршац	4	2	2	268:277	6
Спартак	4	2	2	220:270	6
Шабац	4	1	3	233:264	5
Војводина (-1)	4	1	3	165:195	4
Јагодина	4	0	4	247:298	4
Стара Пазова	4	0	4	213:300	4

5. КОЛО: Шумадија - Радивој Кораб, Партизан - Шабац, Јагодина - Србобран, Војводина - Вршац, Стара Пазова - Врбас, Спартак - Студент, Црвена звезда - Раднички.

Овог викенда на програму је пето коло Прве лиге, а Крагујевчанке очекују тешке противнице. Раднички ће гостовати београдској Црвеној звезди, док ће Шумадија угостити до сада непоражену екипу у првенству - Радивој Корабом.

С. М. С.

нашем терену, прописно су Каћани „ознојили“ Раднички у намери да освоји два бода, али су, ипак, на крају поклекли - 29:28 (13:11).

Јесте да су „црвени“ у већем делу утакмице имали предност, у 42. минуту чак и од четири гола (20:16), али то гости, показало се, није реметило у настојању да одиграју квалитетан меч. Сваки пут су се наново враћали у игру, стизали резултат, те је неизвесност потрајала до самог финиша.

У недељу, од 18 сати, Раднички је још једном домаћин, овога пута лазаревачкој Колубари, а с обзиром на квалитетивну уједначеност ривала, рукометне драки вероватно опет неће недостајати.

В. У. К.

ЖРК РАДНИЧКИ

Пут престонице

ПОСЛЕ викенда првенствене пазузе, у којој је репрезентација Србије, са две чланице „црвених“ у свом саставу, голманом Јованом Рисовићем и десним крилом Иваном Милошевићем, одиграла два квалификациона сусрета за пласман на Европско првенство (Швајцарска 32:21, Словенија 26:31), наставља се трка за бодове.

Прилику да исправе кикс из дуела против београдског Миленијума, рукометашице Радничког имаће баш у српској престоници, где ће их дочекати Црвена звезда.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (М)					
7. КОЛО: Раднички - Југовић 29:28, Колубара - ПКБ 25:21, Црвена звезда - Врбас 22:18, Морава - Рудар 21:22, Напредак - Железничар 27:28, Металоплас-Спартак 24:26.					
Железничар	7	6	0	1	205:188 12
Ц. звезда	7	4	3	0	182:171 11
Раднички	7	5	0	2	175:163 10
Спартак	7	4	2	1	174:164 10
Металоплас.	7	3	1	3	174:169 7
Рудар	7	3	1	3	165:163 7
Колубара	7	3	1		